

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Серія: Біобібліографія вчених університету
Випуск: Геологи. Географи

ОЛЕКСАНДР ГРИГОРОВИЧ ТОПЧІЄВ

Біобібліографічний покажчик

Одеса
2006

ББК 63.1(4Ук – 4Од)7 – 8
Т 58
УДК 930.1(01)(477.74)

Упорядники	<i>С.О.Мерзлякова</i> <i>В.В.Самодурова</i>
Автори вступної статті	<i>І.І.Кондратюк</i> <i>О.І.Полоса</i>
Бібліографічний редактор	<i>М.О.Подрезова</i>

Друкується за рішенням Бібліотечної ради НБ ОНУ та Вченої ради геолого-географічного факультету ОНУ

Т 58 Топчієв Олександр Григорович: Біобібліографічний покажчик / ОНУ ім. І.І.Мечникова. Наук. б-ка; Упорядники: С.О.Мерзлякова, В.В.Самодурова; Автори вступ. ст.: І.І.Кондратюк, О.І.Полоса; Бібліогр. ред.: М.О.Подрезова. – Одеса: Астропринт, 2006. – . . – (Сер. «Біобібліографія вчених університету; Вип. Геологи. Географи).

Покажчик продовжує серію «Біобібліографія вчених університету». Присвячений вченому –географу, доктору наук, професору ОНУ О.Г.Топчієву. Покажчик зробив спробу зібрати, систематизувати та узагальнити відомості про педагогічну, наукову та громадську діяльність вченого. Біобібліографія містить в собі статті про життя та діяльність О.Г.Топчієва, хронологічний покажчик його праць, літературу про нього та також допоміжний довідковий апарат. Призначається географам, економістам, історикам науки, студентам, краєзнавцям.

Зміст

Від упорядників

Основні дати життя та діяльності О.Г.Топчієва

І.І.Кондратюк, О.І.Полоса. Олександр Григорович Топчієв – вчений, педагог, особистість

О.Г.Топчієв, про себе

Хронологічний покажчик праць

Алфавітний покажчик праць

Література про життя та діяльність О.Г.Топчієва

Іменний покажчик

Географічний покажчик

Науково-дослідницькі проекти, програми та праці, в яких приймав участь О.Г.Топчієв

Прийняті скорочення

Основні дати життя та діяльності О.Г.Топчієва

22 липня 1939 р.	Народився у шахтарському селищі (шахта 7-біс, нині місто Антрацит) на Луганщині
1946-1956 рр.	Навчався у Михайлівській середній школі, яку закінчив з медаллю
1956-1961 рр.	Навчався на географічному факультеті Львівського університету ім. І. Франка
1961-1966 рр.	Приймав участь у земельно-кадастрових дослідженнях регіону Українських Карпат
1966 р.	Виходить друком колективна монографія "Основи методики земельного кадастру гірських районів (на прикладі Українських Карпат)", де Топчієв - заголовний автор. Захистив кандидатську дисертацію
1966-1969 рр.	Працював асистентом і доцентом кафедри фізичної географії Львівського університету
Вересень 1969 р.	Перейшов працювати на кафедру економічної географії Одеського університету
1975 р.	Побачив світ перший підручник "Польові географічні дослідження" (у співавторстві з К.І. Геренчуком та Е.М. Раковською)
1977 р.	Був одним із організаторів III Всесоюзного симпозіуму з теоретичної географії, який відбувся в Одесі
квітень 1979 р.	Захистив докторську дисертацію "Моделі просторової організації геосистем" на географічному факультеті Ленінградського університету
з 1980 р.	Завідувач кафедри економічної та соціальної географії ОДУ ім. І.І.Мечникова
1984-1985 рр.	Декан геолого-географічного факультету ОДУ ім.І.І.Мечникова
1985-1987 рр.	Проректор ОДУ ім. І.І.Мечникова з наукової роботи
1990 р.	Дійсний член комісії з математичних методів і моделей у географії при Міжнародному географічному союзі
1989-1993 рр.	Член редакційної колегії тритомника "Географічна енциклопедія України"
1990р.	Обраний депутатом Одеської обласної ради, де очолив комісію з розроблення концепції соціально-економічного розвитку регіону
з 1991 р.	Очолює спеціалізовану вчену раду при Одеському університеті з захисту дисертацій на вчений ступінь доктора географічних наук
1992 –1994 рр.	Науковий керівник при підготованні та виданні - Географічного атласу Одеської області та економічної карти Одеської області

1994–1996 рр.	<p>Призначений першим заступником голови Одеської обласної державної адміністрації</p> <p>Очоловав за сумісництвом новостворену кафедру регіональної економіки Одеського філіалу Української академії державного управління (нині – Одеський регіональний інститут державного управління у складі УАДУ)</p>
березень – квітень 1994 р.	<p>Проходив місячне стажування за програмою інтегрованого менеджменту береговими зонами у США</p>
1993-1996 рр.	<p>Науковий керівник “Концепції соціально-економічного розвитку Українського Причорномор’я”, яка була схвалена КМ України та на основі якої була розроблена “Програма соціально-економічного розвитку регіону Українського Причорномор’я”</p>
1997 р.	<p>Приймав участь у міжнародному симпозіумі “Релігія – наука – довкілля: Чорне море в екологічній кризі”</p> <p>Видав один із перших в Україні посібників з регіональної економіки “Теоретичні основи регіональної економіки ”</p>
1998 р.	<p>Приймав участь в обґрунтуванні концепції формування єврорегіону та пріоритетних напрямків його функціонування і входив до складу координаційної ради по розробленню програми розвитку єврорегіону “Нижній Дунай”</p>
2000 р.	<p>Увійшов до складу комісії адміністративно-територіальної реформи, створеною указом Президента України</p>
2005 р.	<p>Приймав участь у програмі “Придунайські озера”, яка розроблялась під егідою TACIS, у складі данного проекту очолював робочу групу з питань сталого соціально-економічного розвитку субрегіону і був науковим редактором заключного наукового звіту всього проекту</p> <p>Науковий керівник розробки регіональної програми “Екологія – 2005 “. Входить до складу комісії з підготовки Національного атласу України, створеної за указом Президента України</p> <p>Присвоєне почесне звання “Заслужений діяч науки і техніки України”.</p>

Олександр Григорович Топчієв – вчений, педагог, особистість

Топчієв Олександр Григорович – завідувач кафедри економічної та соціальної географії Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, доктор географічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, член Вченої ради Українського географічного товариства та голова Одеського відділення УГТ, Голова Одеського відділку Асоціації картографів України, член Бюро Південного наукового центру Національної академії наук України.

Народився О. Г. Топчієв 22 липня 1939 р. у робітничій родині в шахтарському селищі, яке сьогодні входить до складу м. Антрацит на Луганщині. У 1956 р. після закінчення Михайлівської середньої школи с. Михайлівна, де оселилася сім'я після повернення батька з фронту, поступив до географічного факультету Львівського університету.

У Львівському університеті на той час склався досить авторитетний центр географічної освіти, який поєднував в собі досягнення і традиції місцевої школи класичної географії та картографії і високий професіоналізм багатьох відомих науковців і педагогів, які приїхали з Москви, Харкова та інших вузівських центрів у повоєнний час відновлювати Львівський університет вже як український і, за тогочасною нормою, - радянський. Повсякденне спілкування з викладачами – представниками наукової та педагогічної еліти університету, і надзвичайно широким за своєю географією студентським загалом, напружена самостійна робота у прекрасних бібліотеках Львова над професійною та загальнонауковою літературою сформували світогляд майбутнього географа. Саме в студентські роки він закріпив, поглибив і розвив любов до спілкування з книгою, яка була притаманна йому з дитинства і яку він проніс через всі наступні літа. Саме в цей період були закладені підвалини властивої йому сьогодні енциклопедичної ерудиції.

О. Г. Топчієв є втіленням, з одного боку високого професіоналізму, з другого – надзвичайної багатосторонності та багатогранності. З ним однаково цікаво спілкуватись і професіоналам найвищого рангу, і молодим вченим, і студентській молоді, спілкуватись по самому широкому колу проблем географічної науки, економічного, політичного, культурного життя суспільства. Вироблені у студентські роки жадоба до знань, висока організованість і вимогливість до себе, надзвичайна працездатність були пронесені через всі складності життя і стали запорукою досягнень на ниві науки, про що свідчить даний бібліографічний показник. Вони допомогли сформувати і феноменальну пам'ять. Це стосується не тільки самої географічної науки, а й філософії, історії, літератури тощо. О. Г. Топчієв може годинами читати на пам'ять таких різних за характером творчості Пушкіна і Маяковського, Некрасова і Єсеніна, Блока і Фета, Шевченка і Франка.

Закінчивши з відзнакою навчання у Львові, до речі – у рік 300-річчя Львівського університету, як кращий випускник з дипломом економіста – географа, О. Г. Топчієв був направлений у відділ нової техніки Держплану України. Столичне призначення та ще й до такої престижної установи могло розглядатись як одна з передумов до кар'єрного зростання. Але ні цій можливості, ні кільком подальшим пропозиціям перейти на роботу до Києва не судилося реалізуватись. Справа в тому, що у серпні 1961 року на географічному факультеті Львівського університету була створена проблемна лабораторія якісної оцінки земель, і О. Г. Топчієв був запрошений на посаду молодшого наукового співробітника. Ця пропозиція була прийнята і він започаткував свою наукову університетську біографію.

Становлення молодого науковця відбувалося у співпраці з такими відомими фахівцями у сфері ґрунтознавства та ландшафтознавства, як професор І. М. Гоголев і К. І. Геренчук, професорами П. Т. Ващенко та П. М. Цисем, доцентами Г. А. Зільбером, М. М. Койновим та багатьма іншими висококваліфікованими географами. Спочатку лабораторія

займалась дослідженнями ґрунтово – геохімічних процесів в Українських Карпатах, але невдовзі, після переходу професора Гоголева до Одеського університету, де він очолив новостворену кафедру ґрунтознавства та географії ґрунтів, була переорієнтована на проблеми кадастрової оцінки земель та земельного кадастру. Необхідно підкреслити, що в радянській політичній та тогочасній економічній науці земельний кадастр розглядали як суто буржуазну категорію, “не властиву соціалістичному суспільству”. Тільки наприкінці 1960-х років, коли в СРСР був прийнятий новий закон про землю і в Москві був заснований державний інститут земельних ресурсів, з проблем земельного кадастру було знято “ідеологічне табу”. З’ясувалося, між іншим, що на безмежній царині захищених дисертацій у колишньому СРСР лише у двох кандидатських дисертаціях, та й то – географічних (!), розглядалися питання кадастрової оцінки земель. Зрозуміло, що обох “сміливців – авторів” запросили на роботу у новостворений інститут, і показово, що обидва з вдячністю відхилили таку пропозицію (другим був Ю. П. Михайлов з інституту географії Сибіру та Далекого Сходу). Ще в 1966 році О. Г. Топчієв захистив кандидатську дисертацію “Основи методики земельного кадастру гірських районів (на прикладі Українських Карпат)”, тоді ж було видано одноіменну колективну монографію, у якій він був заголовним автором.

З 1966 року розпочався новий етап тепер уже педагогічної роботи О. Г. Топчієва. Невеличкі спецкурси з земельного кадастру та оцінки земель йому довелося читати і раніше, але тепер він обіймає посаду асистента кафедри фізичної географії Львівського університету, а з 1968 р. – доцента.

Восени 1969 р. бажання повернутись до “рідної спеціальності” – економічної та соціальної географії, а також важливі сімейні обставини (одруження, проблема житла) обумовили перехід О. Г. Топчієва на кафедру економічної географії Одеського державного (тепер національного) університету імені Іллі Мечникова. І з цією кафедрою, університетом і містом Одесою пов’язана вся його подальша педагогічна, наукова і громадська діяльність. Вагомою і пам’ятною подією на новому місці роботи був вихід друком у 1975 році першого солідного підручника “Польові географічні дослідження” (у співавторстві з К. І. Геренчуком та Е. М. Раковською), який був рекомендований міністерством освіти як навчальний посібник для студентів географічних спеціальностей.

Накопичений багаж знань поступово і помітно розгортає коло наукових інтересів О. Г. Топчієві у бік загальної географічної теорії і методології, зокрема до теоретичної та математичної географії. В часи його студентства вищу математику студентам – географам взагалі не викладали. Вже кандидатом наук він прослуховує повний курс вищої математики для студентів економічного факультету (слід згадати його першу заяву при вступі до університету на механіко – математичний факультет). Пізніше активно працює над розробкою і впровадженням математичних методів і моделей в географію. У співавторстві з математиками вперше випробовує у програмах географічних досліджень дві моделі факторного аналізу – R-схема та Q-схема, чи не найскладніші у прикладній математиці. Спілкування з математиками, а також біологами геологами, географами, які розробляли теоретичні та формалізовані – математичні проблеми своїх наук, активна участь у школах, семінарах та нарадах з теоретичної та математичної географії закономірно підводять О. Г. Топчієва до формулювання теми і структури майбутньої докторської дисертації “Моделі просторової організації геосистем” відбулося на географічному факультеті Ленінградського університету (квітень 1979 р.).

Теоретичні проблеми географії з того часу стали основним напрямком творчих пошуків О. Г. Топчієва. Про це свідчать пропонований покажчик його робіт, участь у багатьох міжнародних конгресах і конференціях, наукове керівництво підготовкою докторських і кандидатських дисертацій, опанування дисертацій та рецензування наукових праць, керівництво спеціалізованою вченою радою по захисту дисертацій, робота в редколегіях численних часописів та збірники тощо.

У 1980 р. О. Г. Топчієв очолив кафедру економічної та соціальної географії Одеського університету і залишається її незмінним керівником протягом вже 25 років. За цей час природним шляхом відбулось значне оновлення складу кафедри, близько половини якого є учнями О. Г. Топчієва. Певний час завідування кафедрою довелось поєднувати з роботою на посадах декана геолого – географічного факультету (1984-1985 рр.) і проректора університету з наукової роботи (1985-1987 рр.) На вказаних посадах по керівництву великими науково-педагогічними і науковими колективами О. Г. Топчієв показав себе вмілим і гнучким організатором роботи з людьми, відзначався глибокою принциповістю при вирішенні найскладніших проблем. Яку б керівну посаду в своєму житті не займав Олександр Григорович – чи то в структурі факультету, університету, чи пізніше – високу посаду у структурі державних органів управління, йому завжди були притаманні, з одного боку, глибокий демократизм, толерантність, вміння вислухати опонента і врахувати іншу точку зору, готовність допомогти, з другого – абсолютне несприйняття суто адміністративних методів керівництва. Важко уявити ситуацію, коли б він відмовив будь-кому у можливій допомозі, консультації чи пораді. Він завжди був і залишається відкритим для спілкування і ніколи не дозволяє собі зневажливого ставлення до того, хто має іншу думку і не погоджується з ним.

Помітною подією у визнанні наукового авторитету О. Г. Топчієва стало проведення у 1990 році в Одесі, на базі кафедри сесії Комісії Міжнародного географічного союзу з математичних методів і моделей у географії, на який його було обрано дійсним членом цієї комісії. За правилами МГС норма представництва у цій комісії – один дійсний член від країни (тоді СРСР). У цей час після робочих зустрічей з географами Гданського університету (Польща) О. Г. Топчієв став членом – кореспондентом ще однієї комісії МГС – з морської географії.

Одним із значних досягнень географічної громадськості України стала підготовка і видання наприкінці 1980-х – початку 1990-х років тритомної “Географічної енциклопедії України” (1т. – 1989 р.; 2 т. – 1990 р.; 3 т. – 1993 р.). О. Г. Топчієву випала висока честь працювати у складі редакційної колегії цього унікального видання, яке не має аналогів серед інших пострадянських країн, і безпосередньо керувати підготовкою численних статей по південних регіонах України.

В умовах здобуття Україною державної незалежності з’явилися нові напрямки і аспекти науково – педагогічної, наукової та громадської роботи. У створеній Вищій атестаційній комісії України О. Г. Топчієв стає членом експертної комісії з географії. Дещо пізніше він очолив спеціалізовану вчену раду по захисту докторських дисертацій з географії при Одеському університеті, де працює й нині.

Починаючи з 1990-х років, посилюється науковий інтерес керованої О. Г. Топчієвим кафедри економічної та соціальної географії до проблем соціально – економічного розвитку та раціональної територіальної організації населення і господарства Одещини та інших приморських регіонів країни, міста Одеси та Одеської агломерації, проблем геоекології, екологічного захисту Чорного моря, Дністра, Придунайських озер. Не виключено, що перш за все, з цим було пов’язане обрання О. Г. Топчієва в 1990 р. депутатом Одеської обласної ради, де він очолив новостворену комісію з розробки концепції соціально – економічного розвитку Одеського регіону і увійшов до складу президії Обласної ради. Саме в цей час відбулась робоча зустріч делегацій чотирьох облрад – Одеської, Миколаївської, Херсонської та Кримської, на якій було прийнято рішення про розробку концепції та програми соціально-економічного розвитку регіону Українського Причорномор’я. В цілому за роки незалежності України з участю О. Г. Топчієві, чи під його науковим керівництвом розроблено більше десяти концепцій, програм і проектів соціально – економічного розвитку регіонів, субрегіонів, міст та їх екологічного захисту. Перелік таких проектів і програм, наведений у даному покажчику. На їх основі були підготовлені та видані наукові звіти, монографії та навчальні посібники.

Весь час “адміністрування” О. Г. Топчієв не залишав своєї посади завідувача кафедри і тримав постійний зв’язок з колективом університету. У червні 1995 р. він впевнено переміг на чергових виборах ректора університету, що засвідчило його високий науковий і організаційний рейтинг серед професорсько – викладацького складу університету. Надалі йому не вдалося пройти “фільтри” міністерського затвердження, яке відверто порушило ним же запроваджені норми і правила обрання ректорів колективами університетів. Щоправда, за тогочасними нормами рішення щодо призначення ректора Одеського університету було прийнято на “найвищому” рівні, а міністерство, не маючи “права голосу”, його лише “озвучило”.

З безпосередньою участю О. Г. Топчієва протягом 1994-1996 років відбувалася організація і становлення нового учбового закладу нашого міста – Одеського філіалу Української академії державного управління (нині – Одеський регіональний інститут державного управління у складі УАДУ), в якому він очолив за сумісництвом новостворену кафедру регіональної економіки. Для майбутніх кадрів державного управління ним були підготовлені й опубліковані кілька навчальних посібників з регіональної та міської економіки. Можливо, з огляду на цей доробок О. Г. Топчієв був включений до складу комісії з адміністративно – територіальної реформи, створеної Указом Президента України у серпні 2000 р.

Високий науковий авторитет О. Г. Топчієва одержав міжнародне визнання. Він читав курси лекцій і окремі лекції для студентів і аспірантів у Китаї, Польщі, Угорщині та Молдові. Систематично його запрошують на міжнародні конгреси, конференції та симпозиуми.

Понад 400 наукових праць, з них 24 – навчальні посібники, підручники і монографії – результат напруженої та продуктивної праці Олександра Григоровича. Крім науки – повсякденна учбова й педагогічна робота. Лекції О. Г. Топчієва серед студентів університету (йому довелось читати курси лекцій на економіко – правовому факультеті та для майбутніх спеціалістів зовнішньоекономічної діяльності інституту математики, механіки та економіки), академії державного управління отримують найвищі рейтинги. Він періодично виїжджає для надання методичної допомоги колегам у Херсоні, Миколаєві, Сімферополі, Мелітополі, головує в державних екзаменаційних комісіях у Львівському, Харківському, Таврійському, Мелітопольському університетах, очолює журі всеукраїнських географічних олімпіад (Біла Церква, 2003 р.; Миколаїв, 2004 р.; Кіровоград, 2005 р.), є бажаним доповідачем на високих наукових зібраннях, на різних семінарах і нарадах активу органів державного управління.

У той же час О. Г. Топчієв продовжує виконувати великий обсяг науково – організаційної і громадської роботи. Він є дійсним членом Українського географічного товариства та Вченої ради УГТ, Асоціації картографів України, обирався віцепрезидентом УГТ, очолює відділення УГТ та картографічної асоціації, член Бюро Південного наукового центру Національної Академії наук України, член редколегії кількох географічних часописів, серед яких “Український географічний журнал”, “Географія та основи економіки в школі”, “Історія української географії”, “Культура народів Причорномор’я”, “Вісник Одеського національного університету”, “Вісник Таврійського національного університету”, “Екологічний бюлетень Причорномор’я”, входить до складу комісії з підготовки Національного атласу України, створеної Указом Президента України у 2000 р. Багатогранна наукова, педагогічна, громадська діяльність О. Г. Топчієва достойно оцінена у 2005 р. на державному рівні - йому присвоєне звання “Заслужений діяч науки і техніки України”.

У повсякденному житті, при всіх регаліях і здобутках О. Г. Топчієв не тільки вчений географ, лектор, педагог і громадський діяч. Коло його інтересів вражає. Вже згадувалось про його захоплення поезією та літературою взагалі, при чому не лише класичною, а й сучасною і модерністською. Те ж саме стосується музики й живопису. Він і сьогодні може взяти в руки баян і згадати роки студентської самодіяльності і навіть

окремі концертні виступи (дует баяністів у складі О. Г. Топчієва та О. І. Шаблія – нині професора, завідувача кафедри економічної та соціальної географії Львівського університету) був призером оглядів художньої самодіяльності. Особливе відношення у О. Г. Топчієва до шахів. Маючи високий кваліфікаційний розряд, він залюбки віддає вільну годину шаховій дошці з живим чи комп'ютерним партнером. В його пам'яті відклалась фантастична за обсягами й складом інформація, що охоплює різноманітні сфери науки, політичного, економічного, культурного життя суспільства. Спілкування з ним збагачує кожного, а його самого, як нам здається, надихає на нові наукові пошуки і творчі здобутки.

І. І. Кондратюк, О. І. Полоса

Олександр Григорович Топчієв, про себе

Народився 22 липня 1939 р. у шахтарському селищі (шахта 7-7-біс, нині місто Антрацит) на Луганщині. Батько – Топчій Григорій Пилипович, з чотирма класами освіти все життя тягнувся до освіти, і у віці 47 років закінчив технікум, після чого працював плановим у шахтоуправлінні. Мати – Топчій (Новохатченко) Ганна Карпівна, теж з початковою освітою, працювала робітницею і навіть мала стаж підземної роботи. У сім'ї було четверо дітей. За тогочасною “нормою” нас – дітей записували у селищній раді за “російським зразком” “Топчійовими” чи “Топчієвими”, і тільки молодша сестра вже мала батьківське прізвище Топчій. Зауважу, що русифікація Донбасу у цей час була особливо інтенсивною, оскільки на повоєнне відновлення Донбасу збирали “вербовщиків” по всій країні. Ще моя старша сестра перші чотири класи навчалась в українській школі, а мені вже судилася виключно російськомовна. Нині з моїх трьох сестер дві живуть у Росії і одна - в Україні, батько похований на Донбасі, мати - пенсіонерка, живе у Воронежі з середульшою дочкою. У часи військової окупації сім'я виживала у батьківському селі Вишневе, а після повернення батька з фронту оселилась у шахтарському селищі Михайлівка, поблизу міста Ровеньки, до складу якого вона нині й входить. Це та ж сама Луганщина на віддалі 15-20 км. від м. Антрациту.

У 1946-1956 роках навчався у Михайлівській середній школі, яку закінчив з медаллю. У 1956 р. поступив на географічний факультет Львівського університету імені Івана Франка. Спочатку заяву подав на механіко-математичний факультет, і лише в останню мить перемогла географія. Так розпочалася моя географічна доля. Озираючись на ті часи і непрості рішення, задаю сам собі головні питання: чому саме Львів, куди в ті часи можна було дістатись за дві доби маршрутом Ровеньки–Луганськ–Харків–Львів і чому саме географія? Чіткої відповіді нема. Здається, в обох випадках перемогла юнацька жадоба бачити світ. До того часу мені не довелося бути навіть у своєму обласному центрі. Добре пам'ятаю, що протягом дводобового руху поїздів до Львова, я не відривався від вікна і вдивлявся у нові для мене краї й міста навіть вночі. І ще одна обставина. Мій рідний край розміщений на південних уступах Донецької височини: глибокі долини з урвищами і скелями, багато річок і лісів, чимало мальовничих ландшафтів. Батько знав і любив природу, водив , а пізніше возив нас “найпотаємнішими” стежками і “куточками ” і прищепив всім дітям глибоке відчуття рідної природи.

Згадаю, принагідно, що у 1980р. черговий з'їзд Українського географічного товариства проходив у Луганську, і я мав змогу показати кільком високоавторитетним фізико-географам – В.С. Преображенському, К.І.Геренчуку, П.Г. Шищенку, Г.І. Швобсу, найбільш мальовничі урочища рідного краю. Їх щире здивування від побаченого було таким, що всі заговорили про необхідність створення заказнику чи природного парку. До того ж В.С. Преображенський писав свою кандидатську дисертацію по

геоморфології Донбасу, але тоді такого ландшафтного розмаїття йому зустріти не довелося. Змалку я “занурився” у читання, не маючи доступу до справжніх бібліотек, “ковтав” все підряд аж до “Війни і миру” Л. Толстого чи історичних робіт Є.Тарле (пізніше, вже у дорослому віці я пізнавав їх за ілюстраціями, які вражали мене в дитинстві). Наведені спогади і роздуми певною мірою пояснюють мій “мандрівний максималізм”.

Студентські роки згадуються, знов-таки, гарними й цікавими маршрутними практиками, зокрема в Карпати, в Крим, на Кавказ, до Києва, Москви. Було чимало серйозних учбових і виробничих практик. Наприклад, місячна практика з топографії завершувалась мензольним здійсненням значної ділянки та складанням топографічного планшету з горизонталями. У цей час набір студентів був на диво широким: на нашому курсі навчались представники практично зі всієї України (Полтавська, Миколаївська, Вінницька, Волинська, Рівненська та інші області), а також з Молдови, Білорусі. Наше спілкування було переважно російськомовним. Багато викладачів на факультеті були колишніми москвичами, харків'янами, подолянами, і більша частина лекцій за тогочасною “модою” (а може нормою?) читалась російською мовою. Пізніше я зрозумів, наскільки необхідною вже в ті часи була українська мова – мова нашої національної самоідентифікації та майбутньої державності.

Закінчив навчання я з відзнакою і як кращий випускник з дипломом економіста-географа був направлений у відділ нової техніки Держплану України. Киянином мені стати не судилося, не дивлячись на те, що і надалі було кілька пропозицій працювати у Києві. Наприкінці серпня 1961 р. мене повідомили, що на географічному факультеті Львівського університету створена проблемна лабораторія якісної оцінки земель і запропонували мені посаду молодшого наукового працівника. Без жодних вагань я прийняв цю пропозицію, яка започаткувала мою вже університетську біографію.

Фундатор і науковий керівник лабораторії Іван Миколайович Гоголев був ґрунтознавцем, організував і проводив масові обстеження та картографування ґрунтів в Україні, пізніше - у Казахстані. За його задумом, лабораторія займалась дослідженнями ґрунтово-геохімічних процесів в Українських Карпатах. Але невдовзі ситуація радикально змінилася. Після захисту докторської дисертації (1965 р.) проф. І.М.Гоголев очолює новостворену кафедру ґрунтознавства в Одеському університеті. Науковим керівником лабораторії став проф. К.І.Геренчук – завідувач кафедри фізичної географії, у складі якої і функціонувала лабораторія. У цей же час у географії постала проблема кадастрової оцінки земель та земельного кадастру. Тематика лабораторії була переорієнтована саме на цю проблему (якісна оцінка земель-одна із складових кадастру), і мені судилося розробляти теорію та методику кадастрової економічної оцінки земель Українських Карпат. У 1966р. виходить друком колективна монографія "Основи методики земельного кадастру гірських районів (на прикладі Українських Карпат)", де я був заглавним автором. У цьому ж році я захистив кандидатську дисертацію з такою ж назвою.

Хочу підкреслити, що у цей час проблема земельного кадастру в СРСР була практично забороненою. Тогочасна “Большая советская энциклопедия” декларувала: “Кадастр земельный – буржуазная категория, не свойственная социалистическому обществу” (т.13). І тільки периферійний статус географії як науки давав змогу займатися такими “небезпечними жартами”. Показово, що коли наприкінці 1960-х років був прийнятий новий закон про землю, коли заснували Інститут земельних ресурсів (Москва) і коли почали гарячково шукати науковців, які знали б, що таке “земельний кадастр”, то знайшли лише двох географів-мене та Ю.П.Михайлова з Іркутську. Таким чином, саме географи піднімали з ідеологічного небуття проблему земельного кадастру. Нагадаю, що друга лабораторія кадастрової оцінки земель була створена на географічному факультеті Московського університету у 1962 р., і нею керував К.В. Зворикін.

З 1967 р. я працював асистентом, а з 1968 р. –доцентом кафедри фізичної географії Львівського університету. У вересні 1969 р. було прийняте ще одне принципове рішення про перехід на кафедру економічної географії Одеського університету. Після мого одруження з Валентиною Григорівною Фелеловою (Топчієвою) у серпні 1969 р. постала проблема житла. Але більш вагомим було бажання повернутися до “рідної спеціальності” - економічної та соціальної географії. Рішення приймалося тяжко і навіть драматично. Гніву мого шефа і наукового керівника проф. Каленика Івановича Геренчука не було меж. Здається, він вбачав у мені можливого “спадкоємця”. У важких “з’ясуваннях відношень”, як і завжди, щиро й відверто він називав мене щонайетичніше – “хлопчиськом” і “невдячним живчиком”. Розрив тривав майже рік, але взаємні симпатії між нами були такими, що вже у 1970 р. К.І. Геренчук на моє запрошення очолював державну екзаменаційну комісію в Одеському університеті, жив у моїй на той час просто “голій” квартирі, і ми з ним щодня проводили на пляжі 2-3 години і вели нескінчені та незабутні розмови й дискусії.

Вся моя подальша доля – і наукова, і викладацька, пов’язана з Одесою, з Одеським державним, нині національним університетом імені Іллі Мечникова. Найбільш вагомим й пам’ятним подіям цього періоду такі. У 1975р. побачив світ мій перший солідний підручник “Польові географічні дослідження” (у співавторстві з К.І. Геренчуком та Е.М. Раковською), що був рекомендований міністерством освіти для студентів географічних спеціальностей. Пізніше ще будуть інші посібники і монографії, але цей особливо пам’ятний.

Коло моїх наукових інтересів помітно розвертається у бік загальногеографічної теорії та методології, зокрема до математичної географії (згадаймо мою першу заяву на механіко–математичний факультет). У навчальних планах років мого студентства вищої математики географам не викладали взагалі. Вже кандидатом наук я прослухав повний курс вищої математики для студентів економічного факультету. Пізніше активно працював над розробкою математичних моделей і методів у географії. Зокрема, у співавторстві з математиками вперше випробував дві моделі

факторного аналізу (R – схема та Q – схема), чи не найскладніші у прикладній математиці. На одній із таких званих всесоюзних нарад “Математика в географії” (Тарту, 1974 р.) я вперше для себе сформулював тему і структуру майбутньої докторської дисертації. У наступному 1975 р. я мав намір піти у творчу відпустку – “докторантуру”, яку мені з невідомих причин (на той час у докторантуру планово “випихували” навіть тих, хто опирався) не надали. До речі, й аспірантом мені бути також не довелось.

Захищати докторську дисертацію “Моделі просторової організації геосистем” мені довелось у квітні 1979р. на географічному факультеті Ленінградського університету. Це була неординарна подія не лише для мене, а певною мірою для всього географічного загалу, про що далі.

Радянська географія у цей час була “знаменита” надзвичайно різким (до абсурдного) розмежуванням географії фізичної та економічної. Спираючись на відому марксистську тезу щодо принципової відмінності та несумісності законів розвитку природи і суспільства, вітчизняні географи-догматики віднесли фізичну географію до наук природничих, а економічну-до суспільних. Цілісна ландшафтна оболонка Землі була поділена ними на дві несумісні “половини”, існування єдиної географічної науки рішуче відкидалось. Головним “ворогом” для них була теоретична географія, яка розробляла закономірності розвитку ландшафтної оболонки як цілісного географічного об’єкту. Перша спроба захистити докторську дисертацію з теоретичної географії (Б.Б.Родоман, Московський університет, 1973р.) у цій ситуації була приречена. Студенти МДУ писали: “На поляны географии опускался злой туман. Правил там Семейский с мафией, был повержен Родоман. На Иудины лобзания мы не станем отвечать: выше уровень дерзания – глубже Каина печать!”.(Б.М. Семейский – один з лідерів цього ортодоксального напрямку, завідувач кафедри економічної географії Ленінградського університету).

Але час брав своє, і в радянській географії поступово утверджувалась теоретична географія. Чи не найбільш дивно, що моя робота захищалась на раді, якою перед тим керував проф. Б.М.Семевський. Йому на зміну прийшли більш прогресивні географи, серед яких С.Б.Лавров (надалі президент Російського географічного товариства), легендарний Л.М.Гумільов та інші. Опонували мою дисертацію чи не найбільші тогочасні теоретики: В.М. Гохман, А.М. Колотієвський, М.Т. Агафонов. Провідна організація – Інститут географії Сибіру, який очолював академік Б.В. Сочава, один із фундаторів концепції геосистем. Вже після оголошення про захист Б.В. Сочава раптово вмирає, а нове керівництво інституту, орієнтоване на “дві несумісні географії”, пише на мою дисертацію різко негативний відзив (обсягом 26 сторінок машинопису). Після певних роздумів і вагань - і моїх, і самої ради, захист відбувся і був успішним. Докладно згадую все це не з огляду на мою долю, а більшої мірою для сучасної молоді та для наступних поколінь, для глибшого розуміння непростой еволюції вітчизняної географії.

Помітним явищем у діяльності кафедри економічної і соціальної географії було короткочасне (1972-1975 рр.) завідування проф. І.Ф. Мукомеля. Не дивлячись на похилий вік, І.Ф. Мукомель організував розробку атласу сільського господарства Одещини у небаченому до того масштабі – у розрізі окремих господарств. Викладачі, допоміжний персонал і численні студенти опрацювали величезний масив статистичної інформації і розробили десятки оригінальних карт. Передчасна смерть наукового керівника проекту обірвала цю роботу. Гідною пам'яткою проф. І.М. Мукомелю стали два симпозіуму з проблем географії сільського господарства за програмою XXIII міжнародного географічного конгресу (Москва, 1976), які пройшли в Одесі вже без нього.

З 1980 р. я завідувач кафедри, у 1984-1985 роках – декан геолого-географічного факультету, у 1985-1987 роках - проректор університету з наукової роботи. За традиціями нашого університету я не полишав завідування кафедри і займаю цю, можливо кращу в університетській ієрархії посаду, й нині.

У 1990 р. на базі кафедри відбулося засідання комісії Міжнародного географічного союзу з математичних методів і моделей у географії, на якому мене обрано дійсним членом цієї комісії. За правилами МГС норма представництва у цій комісії - один член від країни (тогочасного СРСР). У цей же час після робочих зустрічей з географами Гданського університету і за їхньої рекомендацією я став членом – кореспондентом ще однієї комісії МГС – з морської географії.

Наприкінці 1980-х - початку 1990-х років географічна громадськість спромоглася підготувати і видати тритомну “Географічну енциклопедію України” (Іт.-1989р.; ІІт.-1990р.; ІІІт.-1993р.). Мені довелося працювати у складі редакційної колегії цього унікального видання, яке не має аналогів серед інших пострадянських країн, і безпосередньо керувати підготовкою численних статей по Півдню України.

В умовах державної незалежності була сформована Вища атестаційна комісія (ВАК) України, у системі якої я працював у складі експертної комісії з географії, а пізніше – головою спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій з географії при Одеському університеті, яка функціонує й нині. Під моїм науковим керівництвом захищені 15 дисертацій, з них три докторських. На кафедрі проходили стажування, аспірантуру й докторантуру географи з різних країн, зокрема Алжиру, Сирії, Єгипту, Китаю, Молдови.

Починаючи з 1990-х років посилились мої та кафедральні наукові інтереси до проблем соціально-економічного розвитку Одещини та інших приморських регіонів України, міста Одеси, Одеської агломерації, інших систем розселення, проблем геоекології, екологічного захисту Чорного моря, Дністра, Придунайських озер. Перелік головних науково – дослідних розробок і проектів, якими мені довелося керувати чи приймати в них участь наведений у цій книзі. Протягом цього періоду підготовлені та видані наукові

монографії та навчальні посібники за зазначеними напрямками, список яких наведений у бібліографічній довідці.

У 1990р. я був обраний депутатом Одеської обласної ради, де очолив новостворену комісію з розроблення концепції соціально-економічного розвитку регіону і входив до складу президії облради. Саме в цей час відбулася зустріч делегацій чотирьох облрад-Одеської, Миколаївської, Херсонської, Кримської, де було прийнято рішення про розробку концепції та програми соціально-економічного розвитку регіону Українського Причорномор'я.

Протягом 1992-1994рр. я був призначений першим заступником глави Одеської обласної державної адміністрації. Враження від мого недовгого досвіду чиновництва неоднозначні. Цікаво було “зазирнути у владу” й “покуштувати” реального управління областю. У той же час механізми управління виявились переважно рутинними, механічними, такими що зводились до трансляції “вниз” директив і розпоряджень “з гори”. Певною мірою вдалося зробити кілька стратегічних розробок щодо програм соціально-економічного розвитку Одещини та її субрегіонів. Зокрема, у 1993р. була розроблена “Концепція соціально-економічного розвитку Українського Причорномор'я, яка була схвалена Кабінетом міністрів України і на основі якої надалі була складена державна програма розвитку регіону.

З моєю безпосередньою участю був організований новий навчальний заклад Одеси-Одеський філіал Української академії державного управління (нині – Одеський регіональний інститут УАДУ), в якому я очолив за сумісництвом новостворену кафедру регіональної економіки. У цей час я підготував і опублікував кілька навчальних посібників з регіональної та міської економіки. Можливо, з огляду на цей доробок мене включили до складу комісії адміністративно-територіальної реформи, створеною указом Президента України у середині 2000 р.

Збулася моя юнацька мрія – мандрувати, бачити світ. У службових відрядженнях і туристом об'їхав близько тридцяти країн. Читав лекції в Угорщині (Сегедський університет), Польщі (Гданський університет), у Китаї (Північно-західний університет – м. Сіань, і у Пекінському університеті).

Серед моїх численних наукових мандрів найбільш яскраві спогади залишились від мого стажування у США, та участі у міжнародному симпозіумі „Релігія – наука - екологія: Чорне море в екологічній небезпеці”, який проходив у вересні – жовтні 1997 року. Його організатори – видатні діячі церков Вселенській Патріарх Варфоломій I, Джон Пергамонський – глава англійської церкви, глави церков усіх причорноморських і сусідніх країн. У складі оргкомітету симпозіуму були Ел-Гор – віцепрезидент США та легендарний Жак Ів Кусто, який не дожив три місяці до самого симпозіуму

Конференція була організована у формі чорноморського круїзу за маршрутом Трабзон (Туреччина – Батумі (Грузія) – Новоросійськ (Росія) – Ялта (Україна) – Констанца (Румунія) – Варна (Болгарія) – Стамбул (Туреччина) – Салоніки (Греція). Участь у симпозіумі прийняли кількості запрошених фахівців, політиків, церковних та громадських діячів. Україну

представляли близько 10 учасників. Робочі засідання відбувалися на самому судні – комфортабельному лайнері „Ел Венізелось” вантажомісткістю 40 тис.тон, а у портах відбувались зустрічі з представниками влади та громадськості відповідних країн.

Дуже помітним у моїй творчій біографії виявилось місячне стажування за програмою інтегрованого менеджменту береговими зонами (березень - квітень 1994 р), організоване для 10 представників Росії, України та Грузії Всесвітнім банком. Стажування проходило у формі лекційних курсів різних університетів та польових екскурсій і практикумів за маршрутом Нью-Йорк-Фейрфакс – Ролі – Моросед Сіті –Оушин Айл – Миртл Біч - Болд-хед Айланд – Ричлвуд – Новий Орлеан – Пайлот-таун – Батон-Руж – Бостон – Мартаз – Він'ярд – Кейп Код – Наррагансет – Вашингтон. Мені вперше довелось познайомитись з теорією і практикою інтегрованого (над галузевого міжвідомчого) управління береговими зонами та діяльністю спеціальних органів такого менеджменту – берегових комісій. На далі цей досвід був використаний для розроблення національної доповіді з проблем інтегрованого менеджменту прибережними смугами морів в Україні .

У громадському житті безпартійний, дійсний член Українського географічного товариства, член Вченої ради УГТ, обирався віце-президентом УГТ, очолюю Одеський відділ УГТ. Член редакційних колегій кількох географічних часописів, серед них “Український географічний журнал”, “Географія та основи економіки в школі”, “Історія української географії”, “Культура народів Причорноморья”, “Вісник Одеського національного університету”, “Вісник Таврійського національного університету”. Вхожу до складу комісії з підготовки Національного атласу України, створеної указом Президента України у 2000 році.

У 2005 р. присвоєне почесне звання “Заслужений діяч науки і техніки України”.

Одружений, маю двох дочок: Ганна (1970 р.н.) – має біологічну та медичну освіту, доктор біології (мікробіологія та імунологія) працює лікарем – анестезіологом, має сім'ю, проживає у Канаді; Олена (1973 р.н.) – біолог-генетик, живе з сім'єю в Одесі.

Біографічні довідки надруковані у кількох виданнях, зокрема у довідниках “Хто є хто в Україні”.

Хронологічний покажчик праць О.Г.Топчієва

1963

1. Совещание по вопросам земельного кадастра и оценки земель (Львов, 1963) // Изв. ВГО. - 1963. - Т. 95, вып.6. – С.563-565.
2. Вопросы качественной оценки типов земель горных ландшафтов (на примере Украинских Карпат) / Топчиев А.Г., Яцюк З.И. // Вопросы ландшафтоведения: К VI Всесоюз. совещанию по вопр. ландшафтоведения. – Алма - Ата, 1963. – С.

1965

3. Географічна диференціація типів земель гірськокарпатських районів // XXXIX наукова конференція, присвячена підсумкам науково-дослідної роботи Львівського університету за 1964 р.: Тези доп. – Львів, 1965. – С. 43.
4. До методики складання земельного кадастру гірськокарпатських районів // Там же. – С.37-38.
5. Земельний кадастр гірськокарпатських районів // Питання розвитку сільськогосподарського виробництва в колгоспах західних областей України. – Львів, 1965. – С.
6. До методики економічної оцінки гірських земель: На прикладі Українських Карпат // Вісн. Львів. ун-ту. Географія.– Львів, 1965. - Вип. 3. – С.
7. Калиник Иванович Геренчук: К 60 – летию со дня рождения / А.Г.Топчиев, П.В.Климович, Г.П.Миллер // Изв. ВГО. – 1965. - Т.97. – С.
8. Опыт экономической оценки земель Украинских Карпат // Вопросы географии. - Сб. 67: География и земельный кадастр. – М., 1965. – С.139 –146.
9. Принципы природно–экономического районирования горных стран: На примере Украинских Карпат / Топчиев А.Г., Геренчук К.И. // Материалы по межвузовскому совещанию по физико-географическому и экономико – географическому районированию Средней Азии и Казахстана для целей сельского хозяйства. – Ташкент, 1965.

1966

10. Основи методики земельного кадастру гірських районів: На прикладі Українських Карпат / О.Г.Топчієв, А.В.Костюченко, З.Й.Яцюк, З.В.Проскура. – Л, 1966. - 90с.
11. Картографирование земельного фонда горных районов для целей земельного кадастра / А.Г.Топчиев, З.И.Яцюк // Тематическое картографирование в СССР – Л., 1966. – С.67-72.Опыт картографирования горных земель для целей кадастра //

- Вторая научно – техническая конференция по картографии: Тез. докл. – Л., 1966. – С.
12. Кадастрова оцінка багаторічних плодових насаджень // ХІ наукова конференція Львівського університету. Геологія та географія: Тези доп. – Львів, 1966. – С.
  13. Кадастрова оцінка лісових земель гірськокарпатських районів // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. географічна. – Львів, 1966.- Вип.4. – С.27-29.
  14. Содержание и методика экономической оценки горно-карпатских земель // Вестн. МГУ. Сер. география. – 1966. - №4. - С.94-98.
  15. Реф.: Географические основы земельного кадастра горных районов: На примере Украинских Карпат: Автореф. дис. ... канд. геогр. наук. – Львов: ЛГУ, 1966. – 19 с.

1967

16. Картографирование земельного фонда горных районов для целей земельного кадастра / А.Г.Топчиев, З.И.Яцюк // Тематическое картографирование в СССР. – Л., 1967. – С.67-73.
17. Математический метод получения показателей оценки разнокачественных земель // Доклады и сообщения Львовского отдела ГО СССР за 1965 год. – Львов, 1967. – С. 46-50.

1968

18. Земельні ресурси // Природа Українських Карпат. – Львів, 1968. – С.185-189.
19. К методике определения некоторых параметров морфологической структуры ландшафта / А.Г.Топчиев, К.И. Геренчук, И.К. Гораш // Математические методы в географии. – М., 1968. – С.84 – 87.

1969

20. Географічні дослідження та земельний кадастр // Географічні ландшафти Української РСР. – К., 1969. – С.42-49.
21. Методика определения некоторых параметров морфологической структуры ландшафтов / А.Г.Топчиев, К.И.Геренчук, И.К.Гораш // Изв. АН СССР. Сер. географическая. - 1969. - №5.- С. 102-109.
22. Природно–економічні умови та спеціалізація сільськогосподарського виробництва гірськокарпатської зони / О.Г.Топчієв, Й.О.Матвіїв // Питання географії Українських Карпат. – Львів, 1969. – Вип.9: Географічний зб. - С.16-24.

23. Якісна характеристика земельного фонду Українських Карпат / О.Г.Топчієв, К.І.Геренчук, А.В. Костюченко, З.В.Проскура, З.Й.Яцюк // Там же. - С.5-15.

1970

24. Методи дослідження структури міського розселення / О.Г.Топчієв, І.М.Ланда, К.Є.Повінчана // Теоретичні та прикладні проблеми економіко – географічних досліджень. – К., 1970. - С.
25. Сучасні напрямки застосування математичних методів у комплексній фізичній географії // Теоретичні і прикладні проблеми природно – географічних досліджень. – К.: Наукова думка, 1970. – С.
26. Деякі прийоми дослідження систем міських поселень України / О.Г.Топчієв, Є.М.Михайлова // Вісн. Львів. ун-ту. Географія. - 1970. – Вип. 5. - С. 44-47.
27. Методи визначення параметрів терасових рядів / О.Г.Топчієв, А.П.Єрмоленко // Там же. - С. 76-78.
28. Информационный анализ структуры природных комплексов / А.Г.Топчиев, К.И.Геренчук // Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1970. - № 6. – С. 132-140.
29. A Method for Establishing some Parameters of the morphologic Structure of Landscapes / А.Г.Топчиев, К.И.Геренчук, И.К.Гораш // Soviet Geography. - New York, 1970. – Vol.11, №4. - С. 262 – 271.

1971

30. Аналіз формалізованої структури природних комплексів // Фізична географія та геоморфологія. – К., 1971. – Вип.5. - С.19-26.
31. Некоторые приемы формализованных исследований природных комплексов / А.Г.Топчиев, К.И.Геренчук // Доклады и сообщения Львовского отдела ГО СССР. – Львов, 1971. – С. 33 – 41.
32. Параметры двумерных географических структур // Математические методы в географии. - Казань: Изд-во Казан. ун-та, 1971. – С. 93-95.

1972

33. Елементи кількісної оцінки економіко – географічного положення міст: На прикл. обл. центрів Укр. РСР // Теоретичні і прикладні питання географії. - К., 1972. – С. 190 –200.
34. Сучасні напрямки застосування математичних методів у комплексній фізичній географії / О.Г.Топчієв, К.І.Геренчук // Фізична географія та геоморфологія. – К., 1972. – Вип.7. - С. 9 – 13.

1973

35. Методика польових економіко – географічних досліджень: Методичні вказівки для студентів заочників. – Одеса: Вид-во ОДУ, 1973. – 49 с.
36. Методические рекомендации по совершенствованию формирования, распределения и использования фонда материального поощрения совхозов / А.Г.Топчиев, Д.И. Богуненко и др. – Одесса, 1973. – 64 с.

1974

37. Экономическая география СССР: Методические указания к практическим занятиям по курсу / А.Г.Топчиев, В.П.Мазур. – Одесса: Изд-во ОДУ, 1974. - 42 с.
38. Географические карты – формализованная основа для применения математических методов в географических исследованиях // Комплексное и тематическое картографирование Украинской ССР. – К.,1974. – С.114 – 117.
39. Методы формализации и оценки экономико – географического положения: На примере обл. городов Укр. ССР // География и математика. – Тарту, 1974. – С. 227 – 230.
40. Модели географической дифференциации: содержательная и формальная классификация // Там же. - С.30-33.
41. О структурно-динамическом аспекте исследования ландшафтов // VII совещание по вопросам ландшафтоведения. Современное состояние теории ландшафтоведения. – Пермь,1974. - С. 10-12.
42. Об использовании Q – схемы факторного анализа для целей районирования // Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1974. - №. – С.118 –123.
43. Одесская область / Топчиев А.Г., Калустьян Л.Х., Полоса А.И. // БСЭ. – 1974. – Т.18. – С. 303 – 304.
44. Формализованный анализ и оценка транспортно – географического положения городов // Вестн. МГУ. География. – 1974. - № 4. - С 47-54.

1975

45. Польові географічні дослідження: Навчальний посібник / О.Г.Топчієв, К.І.Геренчук, Е.М.Раковська. – К.: Вища школа, 1975. – 248 с.
46. Территориальная организация сельскохозяйственного производства административного района: Методическая разработка по учебно – исследовательской работе студентов – экономико-географов. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1975. – 20 с.
47. Методи факторного аналізу в дослідженнях географії сільського господарства / О.Г.Топчієв, Н.П.Бондарева // Економічна географія. – К., 1975. - Вип. 19. - С.67-74.
48. Методологія математичного моделювання в географії // Фізична географія та геоморфологія. – К.,1975. – Вип. 13. - С.67-74.
49. Основные направления системно - структурных исследований в географии: Материалы VI съезда ГО СССР / А.Г.Топчиев, К.И.Геренчук. – Л.: Изд-во ГО СССР, 1975. – С.21-24.
50. Formalized Analysis and Rating of the Transport – Geographic Situation of Cities // Soviet Geography. – New-York, 1975. – Vol.16, №8. - С. 513 – 521.

1976

51. Моделирование геосистем: Учеб. пособие. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1976. – 115 с.
52. Краткое описание маршрутов научных экскурсий по сельскохозяйственным предприятиям Одесской области / А.Г.Топчиев, А.И.Полоса, В.М.Ничипорук// XXXIII международный географический конгресс. Комиссия по типологии сельского хозяйства. Рабочая группа по планированию и развитию сельской местности.- Одесса,1976. – С.1-39.
53. Некоторые проблемы моделирования природных геосистем // Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1976. - №4. – С.113-121.
54. Основные типы системной формализации в географических исследованиях // Количественные методы в географии. – М., 1976. – С.12 – 15.
55. Основные типы системной формализации в географических исследованиях // XXIII Международный географический конгресс. Количественные методы в географии:

- Докл. на симпозиуме по количественным методам в географии. – М., 1976. - С. 12-15.
56. Основные типы системной формализации в региональных географических исследованиях // Международная география – 76. Т.8: Региональная география. – М.,1976. – С.56 – 60.
57. Стан і перспективи застосування математичних методів у географічних дослідженнях / О.Г.Топчієв, Г.І.Швебс // Проблеми географічної науки в Українській РСР в період науково – технічного прогресу. – К., 1976.
58. A Short Description of Scientific Excursions to the Agricultural Enterprises of Odessa Region / А.Г.Топчиев, А.И. Полоса, В.М. Ничипорук // XXIII Международный географический конгресс. Комиссия по типологии сельского хозяйства. Рабочая группа по планированию и развитию сельской местности. – Одесса, 1976. – С.40-78.
59. Main Types of Systematic Formalization in Regional Geographical Researches // International Geography – 76. Regional Geography. – М., 1976. - С. 61-64.
60. The Use of Q – Mode Factor Analysis for Regionalization // Soviet Geography. – New-York, 1976. – Vol.17, № 2. - С. 94-100.

1977

61. Географическое пространство и его свойства // III Всесоюзный симпозиум по теоретическим проблемам географии. – К., 1977. – С. 46-50.
62. Некоторые вопросы экономической эффективности орошения и использования орошаемых земель / Топчиев А.Г., Мельченко С.Ф. и др. // Бюллетень Почвенного института им. В.В.Докучаева. – М.,1977. - Вып.15. - С. 85-93.
63. О специфике геосистем // III Всесоюзный симпозиум по теоретическим проблемам географии. – К., 1977. – С. 23-25.
64. Структуры соответствия в прикладном ландшафтоведении // Физическая география и геоморфология.– К., 1977. – Вып. 18. - С. 24-33.
65. Территориальные географические структуры: Проблемы классификации и моделирования // Методологические вопросы географии. – Иркутск,1977. – С. 71-88.

66. Ред.: III Всесоюзный симпозиум по теоретическим проблемам географии. – К.: Наукова думка, 1977.

1978

67. Методические указания и практические задания по курсу «Методика полевых географических исследований». – Одесса: Изд-во ОГУ, 1978. – 42 с.
68. К программе изучения сдвигов территориальной организации производительных сил в зоне канала Дунай-Днестр-Днепр / А.Г.Топчиев, Н.Е.Нефедова // Оптимизация природной среды в условиях концентрации и специализации производства. – Кишинев, 1978. – С.36-38.

1979

69. Географический минимум и номенклатура по курсу «Экономическая география СССР: Районная часть» / А.Г.Топчиев, В.А.Хомутов. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1979. – 36 с.
70. Географический минимум и номенклатура по курсу «Экономическая география СССР: Общая часть» / А.Г.Топчиев, В.А.Хомутов. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1979. – 74 с.
71. Методические указания по педагогической практике: подготовка и проведение уроков экономической географии в средней школе / А.Г.Топчиев, В.А.Хомутов. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1979. – 24 с.
72. Программа и методика изучения территориальной организации производительных сил в зоне крупного гидротехнического строительства и мелиорации / А.Г.Топчиев, Н.Е.Нефедова. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1979. – 16 с.
73. Программа и методика изучения территориальной организации производительных сил в зоне крупного гидротехнического строительства и мелиорации / А.Г.Топчиев, Н.Е.Нефедова. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1979. – 40 с.
74. Хозяйственная оценка природных условий и ресурсов // Природа Одесской области: ресурсы, их рациональное использование и охрана / Под ред. Г.И.Швебса, Ю.А.Амброз. – К.; Одесса: Вища школа, 1979. – 144 с.
75. Методологические и методические проблемы географического мониторинга в зоне строительства канала Дунай-Днепр / А.Г.Топчиев, Г.И.Швебс // Проблемы охраны природы и рекреационной географии УССР. – Харьков, 1979.

76. Метризация территориальной структуры природных комплексов на основе показателей соседства морфологических единиц / А.Г.Топчиев, Э.М.Раковская // Изв. ВГО. – 1979. - Т.111, вып 1. – С. 29-36.
77. Принципы выделения эрозионно опасных комплексов на основе базисной серии компонентных карт // Хозяйственная оценка природных условий и ресурсов. – К.,1979.
78. Пространственная организация природных комплексов и методы ее анализа //Физическая география и геоморфология - 1979. - Вып. 22. – С. 19-26.
79. Теоретические и методические аспекты гомоморфного соответствия территориальных структур // Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1979. - № 3. – С. 111-120.
80. Теоретические принципы выделения эрозионно опасных комплексов на основе базисной серии компонентных карт // Теоретические основы противоэрозионных мероприятий: Тез. докл. всесоюз. конф. (Одесса, 25-27 сент. 1979 г.). – Одесса, 1979. – Ч.1. – С.58-59.
81. Реф.:Модели пространственной организации геосистем: Автореф. дис. ... д-ра геогр. наук. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1979. – 41 с.

1980

82. Методические указания по курсу «Технические средства обучения географии»: Для студ.-географов / Сост.: Андерсон В.Н., Топчиев А.Г. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1980.
83. Программа экономико-географических исследований в зоне канала Дунай-Днестр / Топчиев А.Г., Полоса А.И., Андерсон В.Н., Кузнецова Л.Д., Нефедова Н.Е. // IV съезд Географического общества УССР: Тез. докл. – К.,1980. – С. 72-73.

1982

84. Семинарские и практические задания по курсу «Теоретические проблемы экономической географии»: Метод. указания для студ.-географов V курса дневного отделения. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1982. – 42 с.
85. Терміни і поняття в економічній географії. – К.: Рад. школа, 1982. – 163 с.

86. Анализ позиционного сходства природных комплексов – элементов ландшафтной структуры / А.Г.Топчиев, Э.М.Раковская // Изв. ВГО. - 1982. – Т. 114, вып. 4. - С.340-347.
87. Пространственная организация геосистем и ее модели // Территориально-хозяйственные структуры Дальнего Востока. – Владивосток, 1982. – С.55-72.

1983

88. Пространственный язык географии // Основные понятия, модели и методы общегеографических исследований. – М., 1983. – С.61-62.

1984

89. Математическое обеспечение географических исследований по региональному природопользованию / Топчиев А.Г., Черванев И.Г. // Географические основы регионального природопользования: Тез. докл. респ. науч. конф. (Канев, сент, 1984 г.). - 1984. – С.21-22.
90. НИРС как форма связи учебного процесса с производством. / Топчиев А.Г., Михайлова Н.П., Повитчаная Е.Е., Полоса А.И., Пыжов В.Г. // Проблемы высшей школы: Респ. научно-метод. сб. – К., 1984. – Вып 54: Филиалы кафедр на производстве. – С. 20-25.

1985

91. Главные направления изучения процесса территориально-производственного комплексобразования в промышленности / Топчиев А.Г., Молодецкий А.Э. // Географические исследования для целей планирования, проектирования, разработки и реализации комплексных программ: Тез. докл. VIII съезда ГО СССР. Секц. 1 (Киев, окт., 1985). – Л., 1985. - С. 29-31.
92. Роль географических исследований в разработке перспектив степного орошения / Гоголев И.Н., Топчиев А.Г. // Научно-практические задачи советской географии. – Л., 1985. – С.110-119.

1986

93. Економічна географія СРСР: Посібник для вчителів. – К.: Рад. школа, 1986. - 256 с.

94. Концепция географического пространства: теоретические и методические проблемы // Моделирование окружающей среды: Сб. науч. тр. / АН СССР. Геогр. о-во СССР. – Л., 1986. – С. 11-21.
95. Типы интеграционных процессов и формы их территориальной организации в областном АПК в условиях интенсивного сельского хозяйства юга Украинской ССР. / Семенов В.Ф., Топчиев А.Г. // Географические исследования для развития агропромышленных комплексов: Сб. науч. тр./ Геогр. о-во УССР. – К., 1986. – С. 106-113.
96. За дієвість наукової думки // ЗНК. – 1986. - 20 черв.

1987

97. Изучение географических структур и текстур: Учеб. пособие / А.Г.Топчиев, В.Н.Андерсон. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1987. – 78 с.
98. Экономическая и социальная география в СССР. История и современное развитие / Топчиев А.Г., Мукомель И.Ф, Калустян Л.Х.: Кн. для учителя /Сост. Т.Е.Губанова. - 2-е изд., перераб. – М., 1987. – С. 377-379.
99. Приморские хозяйственные комплексы: понятийно-концептуальный анализ // Приморские регионы: географические и социально-экономические проблемы. – Владивосток, 1987.

1988

100. Пространственная организация географических комплексов и систем. – К.;Одесса: Вища школа, 1988. – 188 с.
101. Принцип соответствия в системе «человек-природная среда» в большом городе // Моделирование геосистем для рационального природопользования: Материалы конф. – Кишинев: Штиинца, 1988. – С. 52-54.
102. Совершенствование структуры школьно-краеведческих атласов в условиях ускорения социально-экономического развития страны / А.Г.Топчиев, Н.П.Михайлова, Н.Е.Нефедова, О.Л.Суворовская // Картография и научно-технический прогресс.– Л, 1988. – Кн. 2. - С. 117-118.

1989

103. Областная научно-техническая программа «Экология-2005» / Одес. обл. совет нар. депутатов. Глав. планово - экон. упр. – Одесса, 1989. – 142 с.
104. Основные направления интенсификации учебного процесса по экономико-географическим дисциплинам / А.Г.Топчиев, Н.В.Алисов, А.П.Голиков, С.И.Мельникова // Пути совершенствования экономико-географического образования в университетах страны. – М., 1989. – С.39-45.
105. Геодемографический процесс и региональная демографическая политика / А.Г.Топчиев, А.И.Полоса, С.Б.Куделина, В.Л.Смольский // Экология-народонаселение-расселение: Теория и политика. – Л., 1989. – С.136-137.
106. Виробничо-територіальна система // ГЕУ.– К., 1989. – Т. 1. - С. 176.
107. Ананьївський район [Одес. обл.] / О.Г.Топчієв, В.Г.Пижов // ГЕУ. - К., 1989. – Т. 1. - С. 40.
108. Баштанській район [Миколаїв. обл.] / О.Г.Топчієв, Н.П.Михайлова // ГЕУ. - К., 1989. – Т. 1. - С. 76.
109. Березнегуватський район [Миколаїв. обл.] / О.Г.Топчієв, О.І.Полоса // ГЕУ. - К., 1989. – Т.1. - С. 87.
110. Врадіївський район [Миколаїв. обл.] / О.Г.Топчієв, О.П.Кудрін // ГЕУ. - К., 1989. – Т.1. - С. 230-231.
111. Географічна енциклопедія України. Т.1. - К., 1989. – Из змісту: Ананьїв [Одес. обл.] - С. 40; Балта [Одес. обл.]. - С. 68; Баштанка [Миколаїв. обл.]. - С. 76; Березанка [Миколаїв. обл.]. - С. 85; Березівка [Одес. обл.]. - С. 87; Березнегувате [Миколаїв. обл.]. - С. 87; Білгород-Дністровський [Одес. обл.]. - С. 94; Біляївка [Одес. обл.]. - С. 102; Болград [Одес. обл.]. - С. 113; Бородіно [Одес. обл.]. - С. 121; Братське [Миколаїв. обл.]. - С. 126; Велика Корениха [Миколаїв. обл.]. - С. 149; Велика Лепетиха [Херсон. обл.]. - С. 150; Велика Михайлівка [Одес. обл.]. - С. 150; Велика Олександрівка [Херсон. обл.]. - С. 150; Веселинове [Миколаїв. обл.]. - С. 166; Вилкове [Одес. обл.]. - С. 173; Вознесенськ [Миколаїв. обл.]. - С. 207; Врадіївка [Миколаїв. обл.]. - С. 230; Доманівка [Миколаїв. обл.]. - С. 354; Єланець [Миколаїв. обл.]. - С. 400.
112. Народнохозяйственный комплекс области: ведомства и территории // Веч. Одесса. - 1989. - 10 февр.
113. Ред.: Географічна енциклопедія України. Т.1. - К., 1989.

1990

114. Биосфера: методы и результаты дистанционного зондирования / Кондратьев К.Я., Козодеров В.В., Топчиев А.Г.; АН СССР. Ин-т озераведения; Отв. ред. К.Я.Кондратьев. – М.: Наука, 1990. – 221 с.
115. И к квантам, и к мирозданию ... // Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1990. - № 2. – С. 127-132.
116. Картографическое обеспечение эколого-географических исследований в регионе / А.Г.Топчиев, Л.Д.Кузнецова, Н.П.Михайлова, О.Л.Суворовская // Современные методы эколого-географических исследований: Материалы к IX съезду ГО СССР. – Л.,1990. – С.132-134.
117. Одеса / О.Г.Топчієв, В.І.Демидюк // ГЕУ.- К., 1990. – Т. 2. – С.442-443.
118. Одеська область / О.Г.Топчієв, П.А.Пузирний // ГЕУ– К., 1990. – Т.2. - С. 443-448.
119. Одеський університет // ГЕУ. - К., 1990. - Т. 2. – С. 449.
120. Географічна енциклопедія України. Т. 2 – К., 1990. – Из змісту: Затишшя [Одес. обл.]. - С. 34; Затока [Одес. обл.]. - С. 35; Зеленогірське [Одес. обл.]. - С. 44; Іванівна [Одес. обл.]. - С. 65; Ізмаїл [Одес. обл.]. - С. 73; Кароліна-Бугаз [Одес. обл.] - С. 112; Кілія [Одес. обл.]. - С. 154; Кодима [Одес. обл.]. - С. 175; Комінтернівське [Одес. обл.]. - С. 185; Котовськ [Одес. обл.]. - С. 207; Красні Окни [Одес. обл.]. - С. 211; Криве Озеро [Миколаїв. обл.]. - С.224; Кривоозерський район [Миколаїв. обл.]. - С. 225; Кудряшівцівка [Миколаїв. обл.]. - С. 248; Лиманське [Одес. обл.]. - С. 266; Любашівка [Одес. обл.]. - С. 300; Матвіївка [Миколаїв. обл.]. - С. 348; Миколаївка [Одес. обл.]. - С. 348; Нижні Сірогози [Херсон. обл.]. - С. 150; Нова Каховка [Херсон. обл.]. - С. 420; Нова Маячка [Херсон. обл.]. - С. 420; Нова Одеса [Миколаїв. обл.]. - С. 420; Новий Буг [Миколаїв. обл.]. - С. 423; Нові Біляри [Одес. обл.]. - С. 423; Нововоронцовка [Херсон. обл.]. - С. 426; Олександрівка [Одес. обл.]. - С. 455; Очаків [Миколаїв. обл.]. - С. 478.
121. Ред.: Географічна енциклопедія України. Т. 2. - К., 1990.

1991

122. Одесская область: Территориальная организация и структура хозяйства: Концепция социально-экономического развития / Отв. ред.: Топчиев, Б.Н. Стречень. - Одесса: Маяк, 1991. – 313с.
123. Методика інтегральної оцінки природного середовища сільської місцевості / О.Г.Топчієв, Лі Гуншин // Проблеми раціонального використання охорони та

відтворення природно-ресурсного потенціалу Української РСР: Тези доп. І респ. наук. конф. – Чернівці, 1991. – С.38-39.

124. Принципы голоморфного соответствия пространственных структур и сопряжений: Анализ тематических карт в географических информационных системах (ГИС) / А.Г.Топчиев, В.Н. Андерсон, Н.П. Михайлова, О.Л. Суворовская // Теоретические проблемы социально-экономической географии и совершенствование подготовки современного учителя: Тез. докл. всесоюз. научно-практ. конф. Ч. 1. – Смоленск, 1991.

1992

125. Основні напрямки регіональної політики в Одеській області: Обґрунтування та пропозиції по структурній переорієнтації економіки і використанню інвестицій / Одес. обл. держ. адміністрація. Гол. управління по економіці та ринку; О.Г.Топчієв, В.І. Демидюк, П.А. Пузирний. – Одеса, 1992. – 29с.
126. Язык карты – географический язык // Изв. АН СССР. Сер географическая. – 1992.- №1. – С. 124-127.

1993

127. Екологічна безпека і раціональна територіальна організація суспільства // УГЖ. – 1993. - №2. – С.3-8.
128. Про методологічні засади регіонального геоекологічного моніторингу // Геоекологія України. – К., 1993.- С.25-28
129. Територіальна інтеграція // ГЕУ. - К., 1993. – Т.3. - С. 277.
130. Територіальний поділ праці // ГЕУ. – К., 1993. – Т.3. - С 281.
131. Соціально-економічна географія // ГЕУ. – К., 1993. – Т.3. - С.221-222.
132. Херсон // ГЕУ. – К., 1993. – Т.3. - С.360.
133. Херсонська область // ГЕУ. – К., 1993. – Т.3. - С.361-365.
134. Географічна енциклопедія України. Т.3. – К., 1993. – Із змісту: Первомайськ [Миколаїв. обл.]. – С.15; Петрівка [Одес. обл.]. – С.25; Радісне [Одес. обл.]. – С.113; Рені [Одес. обл.]. – С.123; Роздільна [Одес. обл.]. – С.140; Саврань [Одес. обл.]. – С.155; Сарата [Одес. обл.]. – С.160; Сергіївка [Одес. обл.]. – С.175; Скадовськ [Херсон. обл.]. – С.195; Слобідка [Одес. обл.]. – С.201; Суворове [Одес. обл.]. – С.243; Таїрове [Одес. обл.]. – С.260; Тарутине [Одес. обл.]. – С.262-264; Татарбунари [Одес. обл.]. – С.265; Теплодар [Одес. обл.]. – С.275; Фрунзівка [Одес. обл.]. – С.348; Цюрупинськ [Херсон. обл.]. – С.389; Чаплинка [Херсон. обл.]. – С.391; Ширяєве [Одес. обл.]. – С.447; Южне [Одес. обл.]. – С.455.

135. Ред.: Географічна енциклопедія України. Т.3. – К., 1993. – 479 с.
136. Ред.: Концепция социально-экономического развития Украинского Причерноморья. – Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 1993. – 35 с.

1994

137. Концепція соціально-економічного розвитку Українського Причорномор'я / НАНУ. Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень; Гол. управління по економіці та ринку Одес. облдержадміністрації. – Одеса, 1994. – 61 с.
138. Приморські зони України: ресурсний потенціал, пріоритетні функції, територіальна організація / О.Г.Топчієв, О.І. Полоса, П.А. Пузирний, Л.В. Хомич // УГЖ. – 1994. - №1-2. - С.18-25.
139. Регіональні геоєкологічні дослідження на базі геоінформаційної технології: можливості, методи, проблеми / О.Г.Топчієв, В.М. Андерсон // Фундаментальні географічні дослідження (стан, проблеми, напрямки): Тези доп. наук. конф. (Київ, 27-29 вер. 1994 р.). – К., 1994. - С.7-9.
140. Украинское Причерноморье: потенциал, проблемы и стратегия экономического развития / А.Топчиев, В. Коровкин, П. Пузырный // Евразийский курьер. – 1994. - Вып.1(№28). – С.31-38.
141. Odessa – Utredit YIS Initiative: the Human Geography Projects / А.Г.Топчиев, В.М. Андерсон // EYIS – 93 Conference Proceedings. – Utrecht. - Amsterdam, 1993.
142. Ред.: Евразийский курьер: Научно-практ. журн. – Одесса: Оптимус, 1994. - Вып.1 (№28). – 48 с.
143. Ред.: Одесса: город – агломерация – портово-промшленний комплекс. – Одесса: Бахва,1994. – 360с.
Ред.: І.О. Горленко, Л.Г. Руденко. Проблеми розвитку великого міста // УГЖ. – 1995 - №4. – С.60-61.

1995

144. Инвестиционный портрет Одесской области. Вып.1.- Одесса: Изд-во Одес. облгосадминистрации, 1995. – 56 с.

145. Концепция социально-экономического развития Одесской области. – Одесса: ОЦЭЭИ НАН Украины, 1995.
146. Національна доповідь про стан і перспективи встановлення національної мережі інтегрованого управління прибережною смугою морів в Україні. – К.;Одеса: Вид-во мінекобезпеки України, 1995. – 157с.
147. Путеводитель полевых экскурсий на побережье Черного моря в пределах Большой Одессы / Междунар. симпозиум «Одесса – Береговая зона'95»; А.Г.Топчиев, Ю.Д. Шуйский, В.П. Стойловский. – Одесса, 1995. – 60 с. - на рус. и англ. яз.
148. Географічна наука і сучасна стратегія соціально-економічного розвитку України // VII з'їзд Українського географічного товариства (Київ,1995). – К., 1995. - С.6-28.
149. Географічна наука і стратегія соціально - економічного розвитку України // УГЖ. – 1995. - №4. - С. 3-7.
150. О проекте учебного курса "Деловая география и геомаркетинг"/ О.Г.Топчиев, В.М. Андерсон, І.К. Кіров // Географічна освіта і наука в Україні: Зб. наук. праць. – К., 2000. - С. 6-7.

1996

151. Геоэкология: географические основы природопользования. – Одесса: Астропринт, 1996. - 391с.
Рец.: Дергачов В.О. Новий навчальний посібник з питань геоєкології // УГЖ. – 1998. - №1. - С.58.
152. Инвестиционный портрет Одесской области. Вып.2 / Одесская облгосадминистрация. – Одесса,1996.- 53 с.
153. Информация о результатах научно – исследовательских работ за 1995 год / РАН. Науч. совет по фундаментальным геогр. проблемам. – М., 1996.- 51с.
154. Географические аспекты устойчивого развития приморских регионов: На примере Украинского Причерноморья / А.Г.Топчиев, В.Н. Андерсон // Географические проблемы стратегии устойчивого развития природной среды и общества: Сб. науч. ст. / РАН. Отд-ние океанологии, физики атмосферы и географии. Науч. совет по фундаментальным геогр. пробл. - М., 1996. – С.301-307.

155. Зміст і форми регіональної політики в умовах становлення Української держави // Культурно – історичні; соціальні та правові аспекти державотворення в Україні: Доповіді міжнар. науково – практ. конф.- Одеса, 1996.- С. 29-32.
156. Народногоосподарський комплекс Одещини і проблеми його структурної переорієнтації / О.Г.Топчієв, С.Б. Куделіна, М.В. Малік // Демократическое действие: Политико - аналитический вестн. - 1996. - №3. – С. 9-11.
157. Пріоритети і принципи структуризації державної програми соціально – економічного розвитку Українського Причорномор'я / О.Топчієв, Б. Буркинський, В. Коровкін // Регіональна економіка. – 1996. - №1-2. – С. 70-80.
158. Проблемы развития планировочной структуры и функциональной организации большого приморского города: На примере Одессы // Градостроительство, архитектура, стройпроизводство: Сб. науч. материалов, тез. докл. и сообщений междунар. выставки – симпозиума «Ваш дом» (Одесса,1996).- Одесса, 1996.- С. 15-17.
159. Система рационального природопользования в приморских зонах Украины и рекреационное хозяйство / А.Г.Топчиев, О.А. Мирошниченко // Проблемы и перспективы развития курорта Сергеевка как международного курортно – рекреационного и туристического комплекса. – Одесса; Сергеевка, 1996. - С.37-39.
160. Regional Economic Policy in the Frame of the Ukraine's Reforming Economics // Regionalism sea Means for Promoting Demography: Stability and Development 17 Th. Conference of Regions (Odessa, Ukraine, September 20 – 22, 1996). – P. 24-25.

1997

161. Ми – Одесити: Експериментальний навчальний посібник з краєзнавства / За заг. ред. С.В. Козицького. – Одеса: Маяк / РІНО, 1997. – 320 с.
162. Теоретичні основи регіональної економіки. – К.: Вид-во УАДУ, 1997.– 140 с.
163. Науч. руководитель: National JCZM Policies and Strategies Draft. - Kiev,1997. - 64 с.
164. Внешнеэкономические транспортно-распределительные функции приморских регионов Украины / А.Г.Топчиев, М.В. Малик, А.А. Шашук // Причерноморский транспортный курьер. - 1997. – №1. - С.16-20.
165. К нашему читателю: Предисловие / А.Г.Топчиев, М.А. Гурьев, И.В.Студенников // Там же.- С.5-7.
166. Транзитний потенціал і транспортно-розподільчі функції приморських регіонів України / О.Г.Топчієв, М.В. Малік, О.А. Мірошниченко // УГЖ.. – 1997. - №1. – С.11-16.

167. Транспортный комплекс региона и Концепция социально-экономического развития Украинского Причерноморья / А.Г.Топчиев, П.А. Пузырный, И.В. Студенников, М.В. Малик // Причерноморский транспортный курьер. - 1997. -. №1. - С.7-16.
168. Ред.: Причерноморский транспортный курьер: Информ.-аналит. бюл. – Одесса: Оптимус, 1997.- Май-июнь (№1).

1998

169. Информация о результатах научно-исследовательских работ за 1997 год / РАН. Объединенный науч. совет по фундаментальным геогр. проблемам. – М., 1998. – с.
170. Перший в Україні посібник з геоінформаційних систем // УГЖ. – 1998. - №3. – С.68.
171. Представляем Одесский регион // Причерноморский регион. - 1998. - №1 (1), июнь. – С.6-18.
172. Причерноморский регион: вчера, сегодня, завтра // Там же. - С.18-34.
173. Black Sea Environmental Priorities Study: National Report of UKRAINE // United Nations Publications. – New- York, 1998. - P. 105.
174. Ред.: Географія Одещини. Природа, населення, господарство. – Одеса: Астропринт, 1998. – 88с.
175. Ред.: Економічна карта Одеської області. – Одеса: Астропринт, 1998.

1999

176. Информация о результатах научно-исследовательских работ за 1998 год / РАН. Объединенный науч. совет по геогр. проблемам. - М, 1999. – 52 с.
177. В Україні формуються засади регіональної політики / О.Г.Топчієв, Л.Г. Руденко // УГЖ. – 1999. - №4. - С.66-67.
178. Еврорегион “Нижний Дунай: шаг к сотрудничеству: Круглый стол / Ин-т “Восток-Запад”. Киев. центр; Одес. облгосадминистрация; Одес. центр регион. исследований // Людина і влада. – 1999. - №11-12. - 78-86.
179. Єврорегіон “Нижній Дунай”: пріоритети загальнодержавної та регіональної політики у прикордонному співробітництві / О.Г.Топчієв, Л. Хомич // УГЖ. - 1999. - №1. – С. 32-37.

180. Про зміст і функції регіональної політики в Україні // Концептуальні засади регіональної політики України: Матеріали конф. (Київ, 1999, 8 жовт.). – К., 1999. – С. 44-45.
181. Становлення регіональної політики в Україні: напрямки і пріоритети соціально-економічного розвитку Українського Причорномор'я / О.Топчієв, С. Куделіна, Л. Хомич, В. Яворська // Південь України. Четвертий міжнар. конгрес українців. – Одеса, 1999. – С.184-191.
182. «Нижний Дунай» – новый еврорегион Восточной Европы и Причерноморья // Южный экспресс: Информ.-аналит. журн. / Одес. железная дорога. - 1999. – март. - С. 8-11; авг./сент. – С.28-31.
183. Як аутсайдерам наздогнати лідерів // Людина і влада. – 1999. - №6-7. –С.82-83.
184. Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Одеська область. - Одеса, 2000. - 109с.
185. Географічна наука і становлення регіональної політики в Україні // Україна та глобальні процеси: географічний вимір. Т.1. – К.; Луцьк, 2000. - С.26-31.
186. Геодемографічний процес: зміст і функції поняття / О.Г.Топчієв, С.Б. Куделіна, В.В. Яворська // УГЖ. - 2000. - №2. - С.25-27.
187. Концепция экологической безопасности Большой Одессы / А.Г.Топчиев, В.Е. Менцель, О.А. Мирошниченко // Экологические проблемы городов, рекреационных зон и природоохранных территорий. - Одесса, 2000. - С. 31-38.
188. Напрямки і пріоритети географічних досліджень на Півдні України на порозі ХХІ століття // Географічні проблеми розвитку Півдня України у ХХІ сторіччі. –Одеса; Мелітополь, 2000. - С.3-6.
189. Одещина у складі євро регіону «Нижній Дунай»: пріоритети загальнодержавної та регіональної політики у прикордонному співробітництві // Актуальні проблеми державного управління. - 2000. – Вип.3. - С. 91-101.
190. Передмова // Р.М.Короткий. Енциклопедія морів. – Одеса: Лат. стар – Морская книга, 2000. - С. 3-4.
191. Принципы эколого-экономической политики природопользования в бассейне Днестра // Эколого-экономические проблемы Днестра: Междунар. науч.-практ. конф. (Одесса, 2000, 25-28 сент.). – Одесса, 2000. – С.84.

192. Проблеми та перспективи розвитку регіону “Нижній Дунай” // Проблеми і перспективи транскордонного співробітництва в аспекті процесів Європейської інтеграції: Тези міжнар. наук.-практ. конф. / НАНУ. Ін-т регіональних досліджень України. – Львів; Луцьк, 2000.- Вип. 15. - С.167-169.
193. Регіональна політика України і шляхи її реалізації // Краєзнавство. Географія. Туризм. - 2000. – №29-32 (178-181). - С. 9-11.
194. Соціальний розвиток міста. // Історія Одеси. - Одеса, 2000. – С. 499-504.
195. Стратегія регіональної програми охорони довкілля, регіонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки Одеської області / О.Г.Топчієв, І.Д.Лоєва, В.І.Моцаренко, О.М.Хуторний // Экологические проблемы городов, рекреационных зон и природоохранных территорий. - Одесса, 2000.- С. 228-235.
196. Нужна срочная операция по спасению «жемчужены у моря» // Деловая Одесса. - 2000. – 1 дек.
197. Principles and Mechanisms of the Ecological Protection of the Azov-Black Sea Basin in Ukraine / О.Г.Топчієв, Л.В.Хомич // The Black Sea Ecological Problems: Collected papers / SCSEIO. - Odessa, 2000. - P. 325-330.

2001

198. Основи суспільної географії: Навч. посібник для студ. геогр. спец. вищ. навч. закладів / ОНУ ім. І.І. Мечникова. – Одеса: Астропринт, 2001. - 556с.
199. Програма сталого розвитку м. Одеси до 2005 року: Проект / О.Г.Топчієв, В.Н. Степанов, Т.В.Веденська. - Одеса, 2001. - 5с.
200. Регіональні засади сталого соціально-економічного розвитку в сучасній Україні // Суспільно-географічні проблеми розвитку продуктивних сил України. – К., 2001.

2002

201. Атлас Одеської області: До 70-річчя заснування області. - Одеса: ХОРС, 2002.- 80с.

202. Програма менеджмента природной среды и план действий для сохранения естественного состояния и устойчивого развития региона Придунайских озер (TACIS).- Одесса, 2002.-145 с.
203. Географічні засади розроблення і ведення кадастру сільськогосподарських земель / О.Г.Топчієв, Д.С.Мальчикова // УГЖ.- 2002. - №3. - С.38-44.
204. Демографічний розвиток міста: Трудові ресурси та їх використання // Історія Одеси. - Одеса:, 2002. - С.496-499.
205. Напрямки і пріоритети економічного розвитку міста // Історія Одеси. - Одеса, 2002. - С.486-496.
206. Регіональний менеджмент земельних ресурсів // Вісн. ОНУ. Екологія. - 2002.- Т.7, вип.2. - С.155-159.
207. О проекте Концепции социально-экономического развития Одессы до 2012 г. // Одес. вестн. - 2002. - 23 марта. – С.4-5.
208. Ред.: Одеська область. Географічний атлас: Моя мала Батьківщина. – К.: Мапа, 2002.

2003

209. Практикум з модуля “Регіональна та міська економіка”: Навч.- метод. посібник / Топчієв О.Г., Василенко М.Д. – Одеса: Вид-во ОРІДУ НАДУ, 2003. – 50 с.
210. Новітні фактори регіонального розвитку України // Страны и регионы на пути к стабилизированному развитию / НАНУ. Ин-т географии. - К., 2003. - С.120-122.
211. Теоретичні та методологічні аспекти рекреаційної географії: сучасний підхід / О.Г.Топчієв, Ван Ціншен // УГЖ. – 2003. - №1. - С. 45-49.
212. Українське Придунав'я: проблеми і перспективи розвитку у контексті міжнародного співробітництва / О.Г.Топчієв, Л.П.Платонова, А.М.Шашеро, В.І.Тодоров // Вісн. ОНУ. Екологія. – 2003. - Т. 8, вип. 11. - С. 18-28.
213. Ред.: Одеський регіон: природа, населення, господарство. - Одеса: Астропринт, 2003. - 182 с.

2004

214. Мій рідний край – Одещина: Підручник для 5 класу / О.Г.Топчієв, Л.П.Толкаченко. - Одеса: Ярослав, 2004.- 160 с.
215. Концепція сталого розвитку і географічна наука // Географія: Наук.-метод. журн. - 2004. - №23 (27)- С.2-4.
216. Парадигма сталого розвитку в географії // Географічні засоби сталого розвитку України: географічні проблеми сталого розвитку. – К.: Обрій, 2004. - Т.1 - С.51-61.
217. Про предметну область і предмет суспільної географії // УГЖ. – 2004. -№2. - С.3-7.
218. Парадигми географії і предметна область суспільної географії // Геополитические и географические проблемы Крыма в многовекторном измерении Украины. - Симферополь, 2004.- С.9-12.
219. Передмова // Мен Ся, Ван Ціншен. Соціально-економічна географія України: Навч. посібник. – Одеса: Астропринт, 2004.- С.V-VI.- кит. мовою.
220. Предисловие // Ван Циншен. Основы территориальной организации рекреационного хозяйства: Современный подход к рекреационной географии.- Одесса: Астропринт,2004.- С.7-9.
221. Про різне і незабутнє // Професор Каленик Геренчук. - Львів: Вид-во ЛНУ, 2004. - С.317-324.
222. Проблеми екологічної безпеки Чорного моря у контексті сталого розвитку України та її регіонів / О.Г.Топчієв, Л.В. Хомич // Экологические проблемы Черного моря: VI Междунар. симпозиум (Одесса, 2004, 11-12 нояб.). - Одесса, 2004.
223. Проблеми й перспективи сталого регіонального розвитку у контексті державної регіональної політики / О.Г.Топчієв, Т.М.Безверхнюк // Державна стратегія управління місцевим та регіональним розвитком: форми, методи та актуальні проблеми реалізації: Матеріали наук.-практ. конф. (24 листоп. 2004 р.). - Одеса, 2004. – Т.2. - С. 8 – 11.
224. Проблемы интегрированного управления природными ресурсами бассейна реки Днестр в современных геополитических и геоэкономических условиях / А.Г.Топчиев, Л.В. Хомич // Интегрированное управление природными ресурсами трансграничного бассейна Днестра: Материалы междунар. конф. (Кишинев, 2004,

- 16-17 сент.) / Междунар. экол. ассоциация хранителей реки «Есо-TIRAS». – Кишинев, 2004. - С.324-326.
225. Сучасний погляд на географію: Роздуми із Всеукр. олімпіади географів // Географія: Науково-метод. журнал. - 2004. – Квіт. (№7).
226. Формування екологічної мережі й територіальна організація довкілля // Географія та основи економіки в школі. – 2004. - №5. - С.42-45.

2005

227. План розвитку країни: Реформа адміністративно-територіального устрою: Підсумковий звіт робочої групи / О.Г.Топчієв, Т.М. Безверхнюк, П.І. Надолішний, С.Є. Саханенко, М.Г. Свірін. - Одеса: Фонд “Віче України”, 2005.- 66с.
228. Регіональний розвиток України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: Зб. наук. праць / Херсон. держ. ун-т. Херсон. відділ Укр. геогр. т-ва. – Херсон, 2005. – 338 с.
229. Регіональний розвиток України і становлення державної регіональної політики: Навч.-метод. посібник / О.Г.Топчієв, Т.М. Безверхнюк, З.В. Тітенко .- Одеса: Вид-во ОРІДУ НАДУ, 2005.-223 с.
230. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навч. посібник для студ. геогр. та екон. спеціальностей / ОНУ. - Одеса: Астропринт, 2005.- 650 с.
231. Логістика в суспільній географії: становлення нового наукового напрямку // УГЖ. – 2005. - №1.- С.63-64.
232. Планування територій у контексті сталого розвитку регіонів // Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: Матеріали наук. конф. – Херсон, 2005. – С.118-123.
233. Планування території та управління природокористуванням у басейні Дністра / Топчієв О.Г., Андерсен В.М., Платонова Л.П., Хоміч Л.В., Шашеро А.М. // Причорноморський екологічний бюлетень – 2005. - Вип. 3-4.
234. Природний каркас екологічної безпеки басейну Дністра / Топчієв О.Г., Платонова Л.П., Шашеро А.М. // Там же.
235. Проблеми сталого розвитку Нижнього Придністров'я Одещини у контексті створення Нижньодністровського національного парку / О.Г.Топчієв, Л.П.Платонова, А.М.Шашеро, З.В.Тітенко // Вісн. ОНУ, т. , вип. , 2005

236. Участь України та її регіонів у міжнародному транзиті нафти і газу та прикордонному співробітництві // Львівська суспільно-географічна школа: Матеріали міжнар. наук. семінару.- Львів, 2005.- С.280-289.

Алфавітний покажчик праць

Анализ позиционного сходства природных комплексов – элементов ландшафтной структуры / А.Г.Топчиев, Э.М.Раковская // Изв. ВГО. – 1982

Аналіз формалізованої структури природних комплексів // Фізична географія та геоморфологія. – К., 1971

Ананьївський район [Одес. обл.] / О.Г.Топчієв, В.Г.Пижов // Географічна енциклопедія України. - Т. 1. - К.,1989

Атлас Одеської області: До 70-річчя заснування. - Одеса, 2002

Баштанській район [Миколаїв. обл.] / О.Г.Топчієв, Н.П.Михайлова // Географічна енциклопедія України. - Т. 1. - К., 1989

Березнегуватський район [Миколаїв. обл.] / О.Г.Топчієв, О.І.Полоса // Географічна енциклопедія України. - Т.1. - К., 1989

Биосфера: методы и результаты дистанционного зондирования / Кондратьев К.Я., Козодеров В.В., Топчиев А.Г. – М., 1990

В Україні формуються засади регіональної політики / О.Г.Топчієв, Л.Г. Руденко // УГЖ. – 1999

Виробничо-територіальна система // ГЕУ. - Т. 1. – К., 1989

Внешнеэкономические транспортно-распределительные функции приморских регионов Украины / А.Г.Топчиев, М.В. Малик, А.А. Шашук // Причерноморский транспортный курьер. – 1997

Вопросы качественной оценки типов земель горных ландшафтов (на примере Украинских Карпат) / Топчиев А.Г., Яцюк З.И. // Вопросы ландшафтоведения. – Алма - Ата, 1963

Врадіївський район [Миколаїв. обл.] / О.Г.Топчієв, О.П.Кудрін // ГЕУ. - Т.1. - К., 1989

Географические аспекты устойчивого развития приморских регионов: На примере Украинского Причерноморья / А.Г.Топчиев, В.Н. Андерсон // Географические проблемы стратегии устойчивого развития природной среды и общества. - М., 1996

Географические карты – формализованная основа для применения математических методов в географических исследованиях // Комплексное и тематическое картографирование Украинской ССР. – К.,1974

Географические основы земельного кадастра горных районов: На примере Украинских Карпат: Автореф. дис. ... канд. геогр. наук. – Львов, 1966

Географический минимум и номенклатура по курсу «Экономическая география СССР: Районная часть» / А.Г.Топчиев, В.А.Хомутов. – Одесса, 1979

Географический минимум и номенклатура по курсу «Экономическая география СССР: Общая часть» / А.Г.Топчиев, В.А.Хомутов. – Одесса, 1979

Географическое пространство и его свойства // III Всесоюзный симпозиум по теоретическим проблемам географии. – К., 1977

Географічна енциклопедія України. Т.1. - К., 1989. – Из змісту: Ананьїв [Одес. обл.]; Балта [Одес. обл.]; Баштанка [Миколаїв. обл.]; Березанка [Миколаїв. обл.]; Березівка [Одес. обл.]; Березнегувате [Миколаїв. обл.]; Білгород-Дністровський [Одес. обл.]; Біляївка [Одес. обл.]; Болград [Одес. обл.]; Бородіно [Одес. обл.]; Братське [Миколаїв. обл.]; Велика Корениха [Миколаїв. обл.]; Велика Лепетиха [Херсон. обл.]; Велика Михайлівка [Одес. обл.]; Велика Олександрівка [Херсон. обл.]; Веселинове [Миколаїв. обл.]; Вилкове [Одес. обл.]; Вознесенськ [Миколаїв. обл.]; Врадіївка [Миколаїв. обл.]; Доманівка [Миколаїв. обл.]; Єланець [Миколаїв. обл.]

Географічна енциклопедія України. Т. 2 – К., 1990. – Из змісту: Затишшя [Одес. обл.]; Затока [Одес. обл.]; Зеленогірське [Одес. обл.]; Іванівна [Одес. обл.]; Ізмаїл [Одес. обл.]; Кароліна-Бугаз [Одес. обл.]; Кілія [Одес. обл.]; Кодима [Одес. обл.]; Комінтернівське [Одес. обл.]; Котовськ [Одес. обл.]; Красні Окни [Одес. обл.]; Криве Озеро [Миколаїв. обл.]; Кривоозерський район [Миколаїв. обл.]; Кудряшівцівка [Миколаїв. обл.]; Лиманське [Одес. обл.]; Любашівка [Одес. обл.]; Матвіївка [Миколаїв. обл.]; Миколаївка [Одес. обл.]; Нижні Сірогози [Херсон. обл.]; Нова Каховка [Херсон. обл.]; Нова Маячка [Херсон. обл.]; Нова Одеса [Миколаїв. обл.]; Новий Буг [Миколаїв. обл.]; Нові Біляри [Одес. обл.]; Нововоронцовка [Херсон. обл.]; Олександрівка [Одес. обл.]; Очаків [Миколаїв. обл.]

Географічна енциклопедія України. Т.3. – К., 1993. – Из змісту: Первомайськ [Миколаїв. обл.]; Петрівка [Одес. обл.]; Радісне [Одес. обл.]; Рені [Одес. обл.]; Роздільна [Одес. обл.]; Саврань [Одес. обл.]; Сарата [Одес. обл.]; Сергіївка [Одес. обл.]; Скадовськ [Херсон. обл.]; Слобідка [Одес. обл.]; Суворове [Одес. обл.]; Таїрове [Одес. обл.]; Тарутине [Одес. обл.]; Татарбунари [Одес. обл.]; Теплодар [Одес. обл.]; Фрунзівка [Одес. обл.]; Цюрупинськ [Херсон. обл.]; Чаплинка [Херсон. обл.]; Ширяєве [Одес. обл.]; Южне [Одес. обл.]

Географічні дослідження та земельний кадастр // Географічні ландшафти Української РСР. – К., 1969

Географічні засади розроблення і ведення кадастру сільськогосподарських земель /
О.Г.Топчієв, Д.С.Мальчикова // УГЖ.- 2002

Географічна диференціація типів земель гірськокарпатських районів // XXXIX наукова конференція, присвячена підсумкам науково-дослідної роботи Львівського університету за 1964 р. – Львів, 1965

Географія Одещини. Природа, населення, господарство. – Одеса, 1998

Геодемографический процесс и региональная демографическая политика / А.Г.Топчиев, А.И.Полоса, С.Б.Куделина, В.Л.Смольский // Экология-народонаселение-расселение: Теория и политика. – Л., 1989

Геодемографічний процес: зміст і функції поняття / О.Г.Топчієв, С.Б. Куделіна, В.В. Яворська // УГЖ. - 2000

Геоэкология: географические основы природопользования. – Одесса, 1996

Главные направления изучения процесса территориально-производственного комплексобразования в промышленности / Топчиев А.Г., Молодецкий А.Э. // Географические исследования для целей планирования, проектирования, разработки и реализации комплексных программ. – Л., 1985

Географічна наука і становлення регіональної політики в Україні // Україна та глобальні процеси: географічний вимір. Т.1. – К., 2000

Географічна наука і стратегія соціально - економічного розвитку України // УГЖ. – 1995

Географічна наука і сучасна стратегія соціально-економічного розвитку України // VII з'їзд Українського географічного товариства. – К., 1995

Демографічний розвиток міста: Трудові ресурси та їх використання // Історія Одеси. - Одеса, 2002

Деякі прийоми дослідження систем міських поселень України / О.Г.Топчієв,
Є.М.Михайлова // Вісн. Львів. ун-ту. Географія. – 1970

До методики складання земельного кадастру гірськокарпатських районів // XXXIX
наукова конференція, присвячена підсумкам науково-дослідної роботи Львівського
університету за 1964 р. – Львів, 1965

До методики економічної оцінки гірських земель: На прикладі Українських Карпат // Вісн.
Львів. ун-ту. Географія.– Львів, 1965

Евразийский курьер: Научно-практ. журн. – Одесса, 1994

Еврорегион «Нижний Дунай»: шаг к сотрудничеству // Людина і влада. – 1999

Екологічна безпека і раціональна територіальна організація суспільства // УГЖ. – 1993

Економічна географія СРСР: Посібник для вчителів. – К., 1986

Економічна карта Одеської області. – Одеса, 1998

Елементи кількісної оцінки економіко – географічного положення міст: На прикл. обл.
центрів Укр. РСР // Теоретичні і прикладні питання географії. - К., 1972

Єврорегіон “Нижній Дунай”: пріоритети загальнодержавної та регіональної політики у
прикордонному співробітництві / О.Г.Топчієв, Л. Хомич // УГЖ. – 1999

За дієвість наукової думки // ЗНК. – 1986

Земельний кадастр гірськокарпатських районів // Питання розвитку
сільськогосподарського виробництва в колгоспах західних областей України. – Львів,
1965

Земельні ресурси // Природа Українських Карпат. – Львів, 1968

- Зміст і форми регіональної політики в умовах становлення Української держави //
Культурно – історичні; соціальні та правові аспекти державотворення в Україні.- Одеса,
1996
- И к квантам, и к мирозданию ... // Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1990
- Изучение географических структур и текстур: Учеб. пособие / А.Г.Топчиев,
В.Н.Андерсон. – Одесса, 1987
- Инвестиционный портрет Одесской области. Вып.1.- Одесса, 1995
- Инвестиционный портрет Одесской области. Вып.2 . – Одесса,1996
- Информационный анализ структуры природных комплексов / А.Г.Топчиев, К.И.Геренчук
// Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1970
- Информация о результатах научно – исследовательских работ за 1995 г. – М., 1996
- Информация о результатах научно-исследовательских работ за 1997 г.– М., 1998
- Информация о результатах научно-исследовательских работ за 1998 г.- М, 1999
- К методике определения некоторых параметров морфологической структуры ландшафта /
А.Г.Топчиев, К.И. Геренчук, И.К. Гораш // Математические методы в географии. – М.,
1968
- К нашему читателю: Предисловие / А.Г.Топчиев, М.А. Гурьев, И.В.Студенников //
Причерноморский транспортный курьер. – 1997
- К программе изучения сдвигов территориальной организации производительных сил в
зоне канала Дунай-Днестр-Днепр / А.Г.Топчиев, Н.Е.Нефедова // Оптимизация природной
среды в условиях концентрации и специализации производства. – Кишинев, 1978
- Кадастрова оцінка багаторічних плодових насаджень // XL наукова конференція
Львівського університету. Геологія та географія: Тези доп. – Львів, 1966

Кадастрова оцінка лісових земель гірськокарпатських районів // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. географічна. – Львів, 1966

Калиник Іванович Геренчук: К 60 – летию со дня рождення / А.Г.Топчиев, П.В.Климович, Г.П.Миллер // Изв. ВГО. – 1965

Картографирование земельного фонда горных районов для целей земельного кадастра / А.Г.Топчиев, З.И.Яцюк // Тематическое картографирование в СССР – Л., 1966

Картографирование земельного фонда горных районов для целей земельного кадастра / А.Г.Топчиев, З.И.Яцюк // Тематическое картографирование в СССР. – Л., 1967

Картографическое обеспечение эколого-географических исследований в регионе / А.Г.Топчиев, Л.Д.Кузнецова, Н.П.Михайлова, О.Л.Суворовская // Современные методы эколого-географических исследований: Материалы к IX съезду ГО СССР. – Л., 1990

Концепция географического пространства: теоретические и методические проблемы // Моделирование окружающей среды. – Л., 1986

Концепция социально-экономического развития Одесской области. – Одесса, 1995.

Концепция социально-экономического развития Украинского Причерноморья. – Одесса, 1993

Концепція соціально-економічного розвитку Українського Причорномор'я . – Одеса, 1994

Концепція сталого розвитку і географічна наука // Географія. - 2004

Концепция экологической безопасности Большой Одессы / А.Г.Топчиев, В.Е. Менцель, О.А. Мирошниченко // Экологические проблемы городов, рекреационных зон и природоохранных территорий. - Одесса, 2000

Краткое описание маршрутов научных экскурсий по сельскохозяйственным предприятиям Одесской области / А.Г.Топчиев, А.И.Полоса, В.М.Ничипорук// XXXIII международный

географический конгресс. Комиссия по типологии сельского хозяйства. Рабочая группа по планированию и развитию сельской местности.- Одесса,1976

Логістика в суспільній географії: становлення нового наукового напрямку // УГЖ. – 2005

Математический метод получения показателей оценки разнокачественных земель // Доклады и сообщения Львовского отдела ГО СССР за 1965 год. – Львов, 1967

Математическое обеспечение географических исследований по региональному природопользованию / Топчиев А.Г., Черванев И.Г. // Географические основы регионального природопользования. – 1984

Методи визначення параметрів терасових рядів / О.Г.Топчієв, А.П.Єрмоленко // Вісн. Львів. ун-ту. Географія. – 1970

Методика інтегральної оцінки природного середовища сільської місцевості / О.Г.Топчієв, Лі Туншин // Проблеми раціонального використання охорони та відтворення природно-ресурсного потенціалу Української РСР. – Чернівці, 1991

Методика определения некоторых параметров морфологической структуры ландшафтов / А.Г.Топчиев, К.И.Геренчук, И.К.Гораш // Изв. АН СССР. Сер. географическая. - 1969

Методи дослідження структури міського розселення / О.Г.Топчієв, І.М Ланда, К.Є.Повінчана // Теоретичні та прикладні проблеми економіко – географічних досліджень. – К., 1970

Методи факторного аналізу в дослідженнях географії сільського господарства / О.Г.Топчієв, Н.П.Бондарева // Економічна географія. – К., 1975

Методика польових економіко – географічних досліджень: Методичні вказівки для студентів заочників. – Одеса, 1973

Методические указания по педагогической практике: подготовка и проведение уроков экономической географии в средней школе / А.Г.Топчиев, В.А.Хомутов . – Одесса, 1979

Методические рекомендации по совершенствованию формирования, распределения и использования фонда материального поощрения совхозов / А.Г.Топчиев, Д.И. Богуненко и др. – Одесса, 1973

Методические указания и практические задания по курсу «Методика полевых географических исследований». – Одесса, 1978

Методические указания по курсу «Технические средства обучения географии»: Для студ.-географов / Сост.: Андерсон В.Н., Топчиев А.Г. – Одесса, 1980

Методологические и методические проблемы географического мониторинга в зоне строительства канала Дунай-Днепр / А.Г.Топчиев, Г.И.Швебс // Проблемы охраны природы и рекреационной географии УССР. – Харьков, 1979

Методологія математичного моделювання в географії // Фізична географія та геоморфологія. – К.,1975

Методы формализации и оценки экономико – географического положения: На примере обл. городов Укр. ССР // География и математика. – Тарту, 1974

Метризация территориальной структуры природных комплексов на основе показателей соседства морфологических единиц / А.Г.Топчиев, Э.М.Раковская
// Изв. ВГО. – 1979

Ми – Одесити: експериментальний навчальний посібник з краєзнавства / За заг. ред. С.В. Козицького. – Одеса, 1997

Мій рідний край – Одещина / О.Г.Топчієв, Л.П.Толкаченко. - Одеса, 2004

Модели географической дифференциации: содержательная и формальная классификация
// География и математика. – Тарту,1974

Модели пространственной организации геосистем: Автореф. дис. ... д-ра геогр. наук. – Ленинград: ЛГУ, 1979

Моделирование геосистем: Учеб. пособие. – Одесса, 1976

Напрямки і пріоритети географічних досліджень на Півдні України на порозі ХХІ століття. // Географічні проблеми розвитку Півдня України у ХХІ сторіччі. – Одеса; Мелітополь, 2000

Напрямки і пріоритети економічного розвитку міста // Історія Одеси. - Одеса, 2002

Народногосподарський комплекс Одещини і проблеми його структурної переорієнтації / О.Г.Топчєв, С.Б. Куделіна, М.В. Малік // Демократическое действие: Политико - аналитический вестн. – 1996

Народнохозяйственный комплекс области: ведомства и территории // Веч. Одесса. – 1989

Національна доповідь про стан і перспективи встановлення національної мережі інтегрованого управління прибережною смугою морів в Україні. – К.;Одеса, 1995

Некоторые вопросы экономической эффективности орошения и использования орошаемых земель / Топчиев А.Г., Мельченко С.Ф. и др. // Бюллетень Почвенного института им. В.В.Докучаева. – М.,1977

Некоторые приемы формализованных исследований природных комплексов // Доклады и сообщения Львовского отдела ГО СССР. – Львов, 1971

Некоторые проблемы моделирования природных геосистем // Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1976

«Нижний Дунай» – новый еврорегион Восточной Европы и Причерноморья // Южный экспресс. – 1999

НИРС как форма связи учебного процесса с производством. / Топчиев А.Г., Михайлова Н.П., Повитчаная Е.Е., Полоса А.И., Пыжов В.Г. // Проблемы высшей школы. – К., 1984

Новітні фактори регіонального розвитку України // Страны и регионы на пути к стабилизированному развитию. - К., 2003

Нужна срочная операция по спасению «жемчужены у моря» // Деловая Одесса. - 2000

О проекте Концепции социально-экономического развития Одессы до 2012 г. // Одес. вестн. - 2002

О проекте учебного курса "Деловая география и геомаркетинг"/ О.Г.Топчієв, В.М. Андерсон, І.К. Кіров // Географічна освіта і наука в Україні. – К., 2000

О специфике геосистем // III Всесоюзный симпозиум по теоретическим проблемам географии. – К., 1977

О структурно-динамическом аспекте исследования ландшафтов // VII совещание по вопросам ландшафтоведения. Современное состояние теории ландшафтоведения. – Пермь, 1974

Об использовании Q – схемы факторного анализа для целей районирования // Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1974

Областная научно-техническая программа «Экология-2005». – Одесса, 1989

Одеса / О.Г.Топчієв, В.І.Демидюк // ГЕУ.- Т. 2 . – К., 1990

Одесса: город – агломерация – портово-промисленній комплекс. – Одесса, 1994

Одесская область / Топчиев А.Г., Калустьян Л.Х., Полоса А.И. // БСЭ. – 1974

Одеська область. Географічний атлас: Моя мала Батьківщина / Голова редкол. О.Г.Топчієв. – К., 2002

Одесская область: Территориальная организация и структура хозяйства: Концепция социально-экономического развития / Отв. ред.: Топчиев, Б.Н. Стречень. - Одесса, 1991

Одеська область / О.Г.Топчієв, П.А.Пузирний // ГЕУ. - Т. 2. – К., 1990

Одеський регіон: природа, населення, господарство. – Одеса, 2003

Одеський університет // Географічна енциклопедія України. - Т. 2. – К., 1990

Одещина у складі євро регіону «Нижній Дунай»: пріоритети загальнодержавної та регіональної політики у прикордонному співробітництві // Актуальні проблеми державного управління. – 2000

Опыт картографирования горных земель для целей кадастра // Вторая научно – техническая конференция по картографии. – Л., 1966

Опыт экономической оценки земель Украинских Карпат // Вопросы географии. - Сб. 67: География и земельный кадастр. – М., 1965

Основи методики земельного кадастру гірських районів: На прикладі Українських Карпат / О.Г.Топчієв, А.В.Костюченко, З.Й.Яцюк, З.В.Проскура. – Л, 1966

Основи суспільної географії: Навч. посібник. – Одеса, 2001

Основные направления интенсификации учебного процесса по экономико-географическим дисциплинам / А.Г.Топчиев, Н.В.Алисов, А.П.Голиков, С.И.Мельникова // Пути совершенствования экономико-географического образования в университетах страны. – М., 1989

Основные направления системно - структурных исследований в географии: Материалы VI съезда ГО СССР / А.Г.Топчиев, К.И.Геренчук. – Л., 1975

Основные типы системной формализации в географических исследованиях // Количественные методы в географии. – М., 1976

Основные типы системной формализации в географических исследованиях // XXIII Международный географический конгресс. Количественные методы в географии: Докл. на симпозиуме по количественным методам в географии. – М., 1976

Основные типы системной формализации в региональных географических исследованиях // Международная география – 76. Т.8: Региональная география. – М.,1976

Основні напрямки регіональної політики в Одеській області: Обґрунтування та пропозиції по структурній переорієнтації економіки і використанню інвестицій / О.Г.Топчієв, В.І. Демидюк, П.А. Пузирний. – Одеса,1992

Парадигма сталого розвитку в географії // Географічні засоби сталого розвитку України: географічні проблеми сталого розвитку. – К.,2004

Парадигми географії і предметна область суспільної географії // Геополитические и географические проблемы Крыма в многовекторном измерении Украины.- Симферополь, 2004

Параметры двумерных географических структур // Математические методы в географии. – Казань,1971

Передмова // Р.М.Короткий. Енциклопедія морів. – Одеса, 2000

Передмова // Мен Ся, Ван Ціншен. Соціально-економічна географія України. – Одеса, 2004

Перший в Україні посібник з геоінформаційних систем // УГЖ. – 1998

План розвитку країни: Реформа адміністративно-територіального устрою: Підсумковий звіт робочої групи / О.Г.Топчієв, Т.М. Безверхнюк, П.І. Надолішний, С.Є. Саханенко, М.Г. Свірін. - Одеса, 2005

Планування території та управління природокористуванням у басейні Дністра / Топчієв О.Г., Андерсен В.М., Платонова Л.П., Хоміч Л.В., Шашеро А.М. // Причорноморський екологічний бюлетень. – 2005

Планування територій у контексті сталого розвитку регіонів // Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення. – Херсон, 2005

Польові географічні дослідження: Навч. посібник / О.Г.Топчієв, К.І.Геренчук,
Е.М.Раковська. – К, 1975

Практикум з модуля “Регіональна та міська економіка”: Навч.- метод. посібник / Топчієв
О.Г., Василенко М.Д. – Одеса, 2003

Предисловие // Ван Циншен. Основы территориальной организации рекреационного
хозяйства: Современный подход к рекреационной географии.- Одесса,2004

Представляем Одесский регион // Причерноморский регион. – 1998

Приморские хозяйственные комплексы: понятийно-концептуальный анализ // Приморские
регионы: географические и социально-экономические проблемы. – Владивосток, 1987

Приморські зони України: ресурсний потенціал, пріоритетні функції, територіальна
організація / О.Г.Топчієв, О.І. Полоса, П.А. Пузирний, Л.В. Хомич // УГЖ. – 1994

Принцип соответствия в системе «человек-природная среда» в большом городе //
Моделирование геосистем для рационального природопользования: Материалы конф. –
Кишинев, 1988

Принципы выделения эрозионно опасных комплексов на основе базисной серии
компонентных карт // Хозяйственная оценка природных условий и ресурсов. – К.,1979

Принципы голоморфного соответствия пространственных структур и сопряженный:
Анализ тематических карт в географических информационных системах (ГИС) /
А.Г.Топчиев, В.Н. Андерсон, Н.П. Михайлова, О.Л. Суворовская // Теоретические
проблемы социально-экономической географии и совершенствование подготовки
современного учителя. Ч. 1. – Смоленск, 1991

Принципы природно–экономического районирования горных стран: На примере
Украинских Карпат / Топчиев А.Г., Геренчук К.И. // Материалы по межвузовскому
совещанию по физико-географическому и экономико – географическому районированию
Средней Азии и Казахстана для целей сельского хозяйства. – Ташкент, 1965

Принципы эколого-экономической политики природопользования в бассейне Днестра // Эколого-экономические проблемы Днестра. – Одесса, 2000

Природний каркас екологічної безпеки басейну Дністра / Топчієв О.Г., Платонова Л.П., Шашеро А.М. // Причорноморський екологічний бюлетень. – 2005

Природно-економічні умови та спеціалізація сільськогосподарського виробництва гірськокарпатської зони / О.Г.Топчієв, Й.О.Матвіїв // Питання географії Українських Карпат. – Львів, 1969

Причорноморський регіон: вчора, сьогодні, завтра // Причорноморський регіон. – 1998

Причорноморський транспортний кур'єр: Інформ.-аналит. бюл. – Одесса, 1997

Пріоритети і принципи структуризації державної програми соціально – економічного розвитку Українського Причорномор'я / О.Топчієв, Б. Буркинський, В. Коровкін // Регіональна економіка. – 1996

Про зміст і функції регіональної політики в Україні // Концептуальні засади регіональної політики України. – К., 1999

Про методологічні засади регіонального геоекологічного моніторингу // Геоекологія України. – К., 1993

Про предметну область і предмет суспільної географії // УГЖ. – 2004

Про різне і незабутнє // Професор Каленик Геренчук. - Львів, 2004

Проблеми екологічної безпеки Чорного моря у контексті сталого розвитку України та її регіонів / О.Г.Топчієв, Л.В. Хомич // Экологические проблемы Черного моря. - Одесса, 2004

Проблеми й перспективи сталого регіонального розвитку у контексті державної регіональної політики / О.Г.Топчієв, Т.М.Безверхнюк // Державна стратегія управління

місцевим та регіональним розвитком: форми, методи та актуальні проблеми реалізації. - Одеса, 2004. – Т.2

Проблеми сталого розвитку Нижнього Придністров'я Одещини у контексті створення Нижньодністровського національного парку / О.Г.Топчієв, Л.П.Платонова, А.М.Шашеро, З.В.Тітенко // Вісн. ОНУ. - 2005

Проблеми та перспективи розвитку регіону “Нижній Дунай” // Проблеми і перспективи транскордонного співробітництва в аспекті процесів Європейської інтеграції. – Львів; Луцьк, 2000

Проблемы интегрированного управления природными ресурсами бассейна реки Днестр в современных геополитических и геоэкономических условиях / А.Г.Топчиев, Л.В. Хомич // Интегрированное управление природными ресурсами трансграничного бассейна Днестра. – Кишинев, 2004

Проблемы развития планировочной структуры и функциональной организации большого приморского города: На примере Одессы // Градостроительство, архитектура, стройпроизводство.- Одесса, 1996

Програма сталого розвитку м. Одеси до 2005 р.: Проект / О.Г.Топчієв, В.Н. Степанов, Т.В.Веденська. - Одеса, 2001

Программа и методика изучения территориальной организации производительных сил в зоне крупного гидротехнического строительства и мелиорации / А.Г.Топчиев, Н.Е.Нефедова. – Одесса,1979

Программа менеджмента природной среды и план действий для сохранения естественного состояния и устойчивого развития региона Придунайских озер.- Одесса, 2002

Программа экономико-географических исследований в зоне канала Дунай-Днестр / Топчиев А.Г., Полоса А.И., Андерсон В.Н., Кузнецова Л.Д., Нефедова Н.Е. // IV съезд Географического общества УССР. – К.,1980

Пространственная организация географических комплексов и систем. – К.;Одесса, 1988

Пространственная организация геосистем и ее модели // Территориально-хозяйственные структуры Дальнего Востока. – Владивосток, 1982

Пространственная организация природных комплексов и методы ее анализа // Физическая география и геоморфология – 1979

Пространственный язык географии // Основные понятия, модели и методы общегеографических исследований. – М., 1983

Путеводитель полевых экскурсий на побережье Черного моря в пределах Большой Одессы / А.Г.Топчиев, Ю.Д. Шуйский, В.П. Стойловский. – Одесса, 1995

Регіональна політика України і шляхи її реалізації // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2000

Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Одеська область. - Одеса, 2000

Регіональний менеджмент земельних ресурсів.// Вісн. ОНУ. Екологія. – 2002

Регіональний розвиток України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення. – Херсон, 2005

Регіональний розвиток України і становлення державної регіональної політики / О.Г.Топчієв, Т.М. Безверхнюк, З.В. Тітенко .- Одеса, 2005

Регіональні геоекологічні дослідження на базі геоінформаційної технології: можливості, методи, проблеми / О.Г.Топчієв, В.М. Андерсон // Фундаментальні географічні дослідження (стан, проблеми, напрямки). – К., 1994

Регіональні засади сталого соціально-економічного розвитку в сучасній Україні // Суспільно-географічні проблеми розвитку продуктивних сил України. – К., 2001

Роль географических исследований в разработке перспектив степного орошения / Гоголев И.Н., Топчиев А.Г. // Научно-практические задачи советской географии. – Л., 1985

Семинарские и практические задания по курсу «Теоретические проблемы экономической географии». – Одесса, 1982

Система рационального природопользования в приморских зонах Украины и рекреационное хозяйство / А.Г.Топчиев, О.А. Мирошниченко // Проблемы и перспективы развития курорта Сергеевка как международного курортно – рекреационного и туристического комплекса. – Одесса; Сергеевка, 1996

Совершенствование структуры школьно-краеведческих атласов в условиях ускорения социально-экономического развития страны / А.Г.Топчиев, Н.П.Михайлова, Н.Е.Нефедова, О.Л.Суворовская // Картография и научно-технический прогресс.– Л, 1988

Содержание и методика экономической оценки горно-карпатских земель // Вестн. МГУ. Сер. география. – 1966

Совещание по вопросам земельного кадастра и оценки земель // Изв. ВГО. – 1963

Соціальний розвиток міста. // Історія Одеси. - Одеса, 2000

Соціально-економічна географія // ГЕУ. Т.3. – К., 1993

Стан і перспективи застосування математичних методів у географічних дослідженнях / О.Г.Топчієв, Г.І.Швебс // Проблеми географічної науки в Українській РСР в період науково – технічного прогресу. – К., 1976

Становлення регіональної політики в Україні: напрямки і пріоритети соціально-економічного розвитку Українського Причорномор'я / О.Топчієв, С. Куделіна, Л. Хомич, В. Яворська // Південь України. Четвертий міжнар. конгрес українців. – Одеса, 1999

Стратегія регіональної програми охорони довкілля, регіонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки Одеської області /

О.Г.Топчієв, І.Д.Лоева, В.І.Моцаренко, О.М.Хуторний // Экологические проблемы городов, рекреационных зон и природоохранных территорий. - Одесса, 2000

Структуры соответствия в прикладном ландшафтоведении // Физическая география и геоморфология.– К., 1977

Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. - Одеса, 2005

Сучасний погляд на географію: Роздуми із Всеукр. олімпіади географів // Географія. - 2004

Сучасні напрямки застосування математичних методів у комплексній фізичній географії // Теоретичні і прикладні проблеми природно – географічних досліджень. – К., 1970

Сучасні напрямки застосування математичних методів у комплексній фізичній географії / О.Г.Топчієв, К.І.Геренчук // Фізична географія та геоморфологія. – К., 1972

Теоретические и методические аспекты гомоморфного соответствия территориальных структур // Изв. АН СССР. Сер. географическая. – 1979

Теоретические принципы выделения эрозионно опасных комплексов на основе базисной серии компонентных карт // Теоретические основы противозерозионных мероприятий. – Одесса, 1979

Теоретичні та методологічні аспекти рекреаційної географії: сучасний підхід / О.Г.Топчієв, Ван Ціншен // УГЖ. – 2003

Теоретичні основи регіональної економіки. – К., 1997

Терміни і поняття в економічній географії. – К., 1982

Територіальна інтеграція // ГЕУ. Т.3. - К., 1993

Територіальний поділ праці // ГЕУ. Т.3. – К., 1993

Территориальная организация сельскохозяйственного производства административного района: Методическая разработка по учебно – исследовательской работе студентов – экономико-географов. – Одесса, 1975

Территориальные географические структуры: Проблемы классификации и моделирования // Методологические вопросы географии. – Иркутск, 1977

Типы интеграционных процессов и формы их территориальной организации в областном АПК в условиях интенсивного сельского хозяйства юга Украинской ССР. / Семенов В.Ф., Топчиев А.Г. // Географические исследования для развития агропромышленных комплексов. – К., 1986

Транзитний потенціал і транспортно-розподільчі функції приморських регіонів України / О.Г.Топчієв, М.В. Малік, О.А. Мірошніченко // УГЖ. – 1997

Транспортный комплекс региона и Концепция социально-экономического развития Украинского Причерноморья / А.Г.Топчиев, П.А. Пузырный, И.В. Студенников, М.В. Малик // Причерноморский транспортный курьер. – 1997

III Всесоюзный симпозиум по теоретическим проблемам географии. – К., 1977

Українське Придунав'я: проблеми і перспективи розвитку у контексті міжнародного співробітництва / О.Г.Топчієв, Л.П.Платонова, А.М.Шашеро, В.І.Тодоров // Вісн. ОНУ. Екологія. – 2003

Украинское Причерноморье: потенциал, проблемы и стратегия экономического развития / А.Топчиев, В. Коровкин, П. Пузырный // Евразийский курьер. – 1994

Участь України та її регіонів у міжнародному транзиті нафти і газу та прикордонному співробітництві // Львівська суспільно-географічна школа.- Львів, 2005

Формализованный анализ и оценка транспортно – географического положения городов // Вестн. МГУ. География. – 1974

Формування екологічної мережі й територіальна організація довкілля // Географія та основи економіки в школі. – 2004

Херсон // ГЕУ. Т.3. – К., 1993

Херсонська область // ГЕУ.Т.3. – К., 1993

Хозяйственная оценка природных условий и ресурсов // Природа Одесской области: ресурсы, их рациональное использование и охрана / Под ред. Г.И.Швебса, Ю.А.Амброз. – К.; Одесса, 1979

Экономическая география СССР: Методические указания к практическим занятиям по курсу / А.Г.Топчиев, В.П.Мазур. – Одесса,1974

Экономическая и социальная география в СССР. История и современное развитие / Топчиев А.Г., Мукомель И.Ф, Калустян Л.Х. – М., 1987

Язык карты – географический язык // Изв. АН СССР. Сер географическая. – 1992

Як аутсайдерам наздогнати лідерів // Людина і влада. – 1999

Якісна характеристика земельного фонду Українських Карпат / О.Г.Топчієв, К.І.Геренчук, А.В. Костюченко, З.В.Проскура, З.Й.Яцюк // Питання географії Українських Карпат. – Львів,1969

A Method for Establishing some Parameters of the morphologic Structure of Landscapes / А.Г.Топчиев, К.И.Геренчук, И.К.Гораш // Soviet Geography. - New York, 1970

A Short Description of Scientific Excursions to the Agricultural Enterprises of Odessa Region / А.Г.Топчиев, А.И. Полоса, В.М. Ничипорук // XXIII Международный географический конгресс. Комиссия по типологии сельского хозяйства. Рабочая группа по планированию и развитию сельской местности. – Одесса, 1976

Blak Sea Environmental Priorities Study: National Report of UKRAINE // United Nations Publications. – New- York, 1998

Formalized Analysis and Rating of the Transport – Geographic Situation of Cities // Soviet Geography. –New-York, 1975

Main Types of Systematic Formalization in Regional Geographical Researches // International Geography – 76. Regional Geography. – M., 1976

National JCZM Policies and Strategies Draft. - Kiev, 1997

Odessa – Utredit YIS Initiative: the Human Geography Projects / А.Г.Топчиев, В.М. Андерсон // EYIS – 93 Conference Proceedings. – Utrecht Amsterdam: EYIS Foundation, 1993

Principles and Mechanisms of the Ecological Protection of the Azov-Black Sea Basin in Ukraine / О.Г.Топчиев, Л.В.Хомич // The Black Sea Ecological Problems: Collected papers / SCSEIO. - Odessa, 2000

Regional Economic Policy in the Frame of the Ukraine's Reforming Economics // Regionalism Means for Promoting Demography: Stability and Development 17 Th. Conference of Regions. - Odessa, 1996

The Use of Q – Mode Factor Analysis for Regionalization // Soviet Geography. – New- York, 1976

Література про життя та діяльність О.Г.Топчієва

1. Топчиев А.Г. Наш геофак: К 50-летию геолого-географического факультета ОГУ // ЗНК. – 1884. – 19 жовт.
2. Одесский университет, 1865-1990 / Редкол.: И.П.Зелинский (отв. ред.) и др.- Одесса, 1991. – 159 с.
3. Топчієв Олександр Григорович // ГЕУ.– К., 1993. – Т.3. - С. 299.
4. Амброз Ю.А., Зелинский И.П. Развитие наук о Земле.Современный период (1944-1994) // Очерки развития науки в Одессе. – Одесса, 1995. – С.188-248.
5. Топчиев А.Г. // Краснопольский А. Отечественные географы (1917-1972): Библиогр. справочник: В 3 ч. – СПб.,1993-1995. - Ч. 2. – С. 376.
6. Топчиев А.Г., о себе // Видные ученые Одессы. – Одесса, 1997. – Вып. 7. - С. 38-45.
7. Першина З.В. Жизнь и судьба в науке // Веч. Одесса. -.1997. – 22 нояб.
8. О.Г. Топчієву – 60 років // УГЖ. – 1999. - №3. – С.68.
9. Кафедра економічної та соціальної географії // Історія Одеського університету (1865-2000) / Під ред..В.А.Сминтини. – Одеса, 2000. – С.174-175.
10. Топчієв О.Г. // Професори Одеського (Новоросійського) університету: Бібліогр. словник. Т. 4. - Одеса, 2000. – С. 225-226.
11. Швєбс Г.І. Олександрю Топчієву – 60 // Історія української географії. – К.,2000. - Вип.1. – С.123-125.
12. О.Г.Топчієв // Вчені вузів Одеси: Бібліографічний довідник. Вип.2: Природничі науки, 1946-1996. Ч. 1 : Геологи. Географи. – Одеса, 2001. - С. 259-262.
13. Топчієв Олександр Григорович: Біографічна довідка) // Хто є хто в Україні. – К., 2001.
14. Новицкая Л. Как городу развиваться?: О концепции социально-экономического развития Одессы до 2012 г. // Одес. вестн. - 2002.- 16 марта. - С.6-7.
15. Новицкая Л., Серебряков Г. Мы знаем, город будет!: О представлении проекта Концепции социально-экономического развития города Одессы до 2012 г. // Одес. вестн. – 2002. – 23 марта. – С.4-5.
16. Топчиев Александр Григорьевич // 500 влиятельных личностей Одесского региона: Нац. имиджевая программа «Лидеры XXI столетия». – К.,2003. - С.179.
17. Про різне і незабутнє // Професор Каленик Геренчук. - Львів, 2004.-С.317-324.
18. Топчієв Олександр Григорович // Кафедра фізичної географії: Історія і персоналії.- Львів, 2004.-С.229-231.
19. Топчієв Олександр Григорович // Хто є хто в Україні. - К.,2004. - С.857.

20. Професору Олександру Григоровичу Топчієву – 65 // Історія української географії.- К.,2004.- Вип.10. - С.108-109.
21. Відомий учений, географ: До 65-річчя О.Г. Топчієва // Географія та основи економіки в школі. – 2004. - №5. – С.39.
22. Топчієв Олександр Григорович // Професори Одеського (Новоросійського) університету. – 2-е вид, доп. – Одеса, 2005. – Т.4. – С.246-253.

Агафонов М.Т. с.21
Алисов Н.В. 104
Амброз Ю.А. с.70;74
Андерсон В.М. 139,141,150,236
Андерсон В. Н. 82,83,97,124,154,241
Безверхнюк Т.М. с.84; 223,227,229
Білан чин Я. М. с.71
Блок О. с.9
Богуненко Д.И. 36
Бондарева Н. П. 47
Буркинський Б. 157
Ван Ціншен 211,219,220
Василенко М.Д. 209
Ващенко П.Т. с.9
Веденская Т.В. 199
Вікова С.Б.
Вселенський патріарх Варфоломій с.23,94
Геренчук К.И. 7,9,19,21,28,29,31,49
Геренчук К.І. с.5,9,10,17,18,19,70; 23,34,45,221
Гоголев И.Н. 92
Гоголев І. М. с.9,18
Голиков А.П. 104
Гораш И.К. 19,21,29
Гор Ел с.23
Горленко І.О. 143
Гохман В.М. с.21,98
Гуань Хуей с.93
Губанова Т.Е. 98
Гумільов Л. М. с.21
Гурьев М.А.165
Демидюк В.І. 117,125
Дергачов В.О. 151
Єрмоленко А.П. 27
Єсенін С. с.9
Зворикін К. В. с.19
Зелинский И.П . с.70
Зільбер Г.А. с.9
Калустьян Л.Х. 43,98
Кіров І.К. 150
Климович П.В. 7
Козицький С.В. 161
Козодеров В.В. 114
Койнов М.М. с.9
Колотієвський А.М. с.21
Кондратьев К.Я 114
Кондратюк І.І. с.15
Коровкин В. 140
Коровкін В. 157
Короткий Р.М 190
Костюченко А.В с.82; 10,23
Краснопольский А. с.70
Куделина С.Б. 105,241

Куделіна С.Б. 156, 181,186
Кудрін О.П. 110
Кузнецова Л.Д. 83,116
Кусто Жак Ів с.23
Лавров С.Б. с.20
Лажнік В.Й.
Ланда І.М. 24
Лі Туншин с.93; 123
Лоєва І.Д. 195
Лютий О.О. с.98
Мазур В.П. 37
Малік М.В. 156,164,166,167
Мальчикова Д.С. 203
Матвіїв Й.О. 22
Маяковський
Мельникова С.И.
Мельченко С.Ф.
Мен Ся
Менцель В.Е.
Миллер Г.П.
Мирошніченко О.А.
Михайлов Ю.П.
Михайлова Є.М.
Михайлова Н.П.
Молодецкий А.Э.
Моцаренко В.І.
Мукомель И.Ф.
Надолішнім П.І.
Некрасов
Нефедова Н.Е.
Ничипорук В.М.
Новицкая Л.
Пергамонський Джон
Першина З.
Петрунь Ф. Є.
Пижов В.Г.
Платонова Л.П.
Повитчаная Е.Е.
Повінчана К.Є
Полоса А.И.
Полоса О.І.
Преображенський В.С.
Проскура З.В.
Пузирний П.А.
Пузырный П.
Пушкін О. С.
Пыжов В.Г.
Раковская Э.М.
Раковська Е. М.
Родоман Б.Б.
Руденко Л.Г..
Саханенко С.Є.

Свірін М.Г
Семенов В.Ф.
Серебряков Г.
Смольский В.Л
Сочава Б.В.
Степанов В.Н.
Стойловский В.П.
Стречень Б.Н.
Студенников И.В.
Суворовская О.Л.
Тітенко З.В.
Тодоров В.І.
Толкаченко Л.П.
Топчієва О. О.
Топчієва В. Г.
Топчієва Г. О.
Федонюк С. В.
Федченко П.
Фет
Франко
Хомич Л.В.
Хомутов В.А.
Хорєв Б.С.
Хуторний О.М.
Цис П.М.
Черванєв И.Г.
Шаблій О.І.
Шашєро А.М.
Шашук А.А.
Швєбс Г.І.
Шєвченко Т. Г.
Шищенко П.Г.
Шуйський Ю.Д.
Яворська В.
Яцюк З.И.
Anderson V.M.
Khomich L.V.
Platonova L.P.
Shashero A.M.

Алжир
Ананьїв (Одеська обл.)
Ананьївський р-н Одеської обл.
Балта (Одеська обл.)
Басейн Дністра
басейн реки Днестр
Баштанка (Миколаївська обл.)
Баштанський р-н Миколаївської обл.
Березанка (Миколаївська обл.)
Березівка (Одеська обл.)
Березнегувате (Миколаївська обл.)
Березнегуватський р-н Миколаївської обл.
Біла Церква
Білгород-Дністровський (Одеська обл.)
Біляївка (Одеська обл.)
Болград (Одеська обл.)
Большая Одесса
Бородіно (Одеська обл.)
Братське (Миколаївська обл.)
Велика Китайська стіна
Велика Корениха (Миколаївська обл.)
Велика Лепетиха (Херсонська обл.)
Велика Михайлівка (Одеська обл.)
Велика Олександрівка (Херсонська обл.)
Веселинове (Миколаївська обл.)
Вилкове (Одеська обл.)
Вознесенськ (Миколаївська обл.)
Восточная Европа
Врадіївка (Миколаївська обл.)
Врадіївський р-н Миколаївської обл.
Галіфакс
Григорівський лиман
Дальний Восток
Дельта Дунаю
Днестр
Дністер
Доманівка (Миколаївська обл.)
Донбас
Єгипет
Єланець (Миколаївська обл.)
Затиштя (Одеська обл.)
Затока (Одеська обл.)
Зеленогірське (Одеська обл.)
Іванівна (Одеська обл.)
Ізмаїл (Одеська обл.)
Кавказ
Казахстан
канал Дунай-Днепр
канал Дунай-Днестр-Днепр
Кароліна-Бугаз (Одеська обл.)
Карпати
Київ

Китай
Кишинев
Кілія (Одеська обл.)
Кіровоград
Кіровоградська обл.
Кодима (Одеська обл.)
Комінтернівське (Одеська обл.)
Котовськ (Одеська обл.)
Красні Окни (Одеська обл.)
Криве Озеро (Миколаївська обл.)
Кривоозерський р-н (Миколаївська обл.)
Крим
Кудряшівцівка (Миколаївська обл.)
Лиманське (Одеська обл.)
Луцьк
Львів
Любашівка (Одеська обл.)
м. Антрацит на Луганщині
м. Ровеньки
Матвіївка (Миколаївська обл.)
Мелітополь
Миколаїв
Миколаївка (Одеська обл.)
Молдова
Москва
Нижнє Придністров'я Одещини
Нижний Дунай
Нижні Сірогози (Херсонська обл.)
Нова Каховка (Херсонська обл.)
Нова Маячка (Херсонська обл.)
Нова Одеса (Миколаївська обл.)
Новий Буг (Миколаївська обл.)
Нові Біляри (Одеська обл.)
Нововоронцовка (Херсонська обл.)
Нью-Орлеан
Одеса
Одеськая область
Одеський регіон
Одеський регіон
Олександрівка (Одеська обл.)
Очаків (Миколаївська обл.)
п. Южний
Первомайськ(Миколаївська обл.)
Петрівка (Одеська обл.)
Південноукраїнської АЕС
Південь України
Поволжя
Польща
Прибалтика
Придунайские озера
Придунайський регіон
Придунайські озера

Приморские зоны Украины
Приморські зони України
Радісне (Одеська обл.)
Рені (Одеська обл.)
Роздільна (Одеська обл.)
с. Михайлівка
Саврань (Одеська обл.)
Сарата (Одеська обл.)
Сергеевка
Сергіївка (Одеська обл.)
Сіань
Сімферополь
Сірія
Скадовськ (Херсонська обл.)
Слобідка (Одеська обл.)
Средняя Азия
СРСР
Суворове (Одеська обл.)
США
Таїрове (Одеська обл.)
Тарту (Естонія)
Тарутине (Одеська обл.)
Татарбунари (Одеська обл.)
Теплодар (Одеська обл.)
Угорщина
Українська РСР
Українське Придунав'я
Українське Причорномор'я
Українськи Карпати
Фрунзівка (Одеська обл.)
Харков
Херсон
Херсонська обл.
Хрестовий перевал Кавказу
Цюрупинськ (Херсонська обл.)
Чаплинка (Херсонская обл.)
Чорне море
Ширяєве (Одеська обл.)
Южне (Одеська обл.)
Яблуницький перевал
Azov-Black Sea Basin
Blak Sea
Dniester basin
Dniester River
Eastern European
EU
Moldova
Odessa
Odessa Region
Pan European
Ukraine

Науково-дослідницькі проекти, програми, роботи, в яких приймав участь проф. О.Г.Топчієв:

- = Розробка методики якісної оцінки земель та їх кадастрової економічної оцінки. Обґрунтування засад земельного кадастру гірських районів на прикладі Українських Карпат (1961-1966, робоча група у складі З.Й.Яцюка, А.В.Костюченко, З.В.Проскура, О.Г.Топчієва,);
- = Науково-дослідна робота (д/б т. №4.2.1.1.5.3.) „Формування єдиної системи населених міць та їх соціальний і демографічний розвиток у Південному економічному районі» (1983-1985, науковий керівник);
- = Соціологічне обслідування плинності робочої сили на Південноукраїнській АЕС (1988-1990, науковий керівник)
- = Комплексне соціально–економіко–географічне дослідження та картографування зони впливу Південноукраїнської АЕС (1991-1993, науковий керівник проекту);
- = Науково-дослідна робота (д/б т. 222) „Розробка теоретичних і методичних принципів одержання інтегральних оцінок соціально-демографічних та господарських навантажень на територію і якість довкілля (на прикладі регіону Українського Причорномор'я – Одеська, Миколаївська, Херсонська та Кіровоградська області)» (1991-1993, науковий керівник);
- = Науково-дослідна робота „Розробка геоінформаційної системи (ГІС) приморської зони України для аналізу демографічної і соціально-економічної обстановки у регіоні” (1992-1994, науковий керівник);
- = Науково-дослідна робота (д/б т. № 362) „Соціально-економіко-географічне обґрунтування раціонального природокористування у Причорноморському регіоні” (1992-1994, науковий керівник);
- = Науково-дослідна робота (д/б т. №418) „Розробка теоретичних та методичних засад геоекологічного моніторингу Українського Причорномор'я з використанням технології географічних інформаційних систем. Географічна паспортизація адміністративно-територіальних одиниць і населених пунктів Одеської, Миколаївської та Херсонської областей на базі ГІС” (1993-1995, науковий керівник);
- = Концепція соціально–економічного розвитку Українського Причорномор'я (1993-1995, затверджена Кабінетом міністрів України – постанова №324 від 5.05, 1995р., науковий керівник);
- = Національна доповідь “ Про стан і перспективи встановлення національної мережі інтегрованого управління прибережною смугою морів в Україні” (1994-1995, науковий керівник);
- = Інтегроване управління береговими зонами (Світовий банк) (1994-1997, науковий керівник - проф. О.Г.Топчієв);
- = Науково-дослідна робота (д/б т. № 598) „Соціально-економіко-географічні основи раціонального природокористування у регіоні Українського

- Причорномор'я (Одеська, Миколаївська, Херсонська області)” (1995-1997, науковий керівник);
- = Міжнародна програма екологічного захисту Чорного моря , ТАСІС (1995-1997, член координаційної ради);
  - = Проект єврорегіону “Нижній Дунай” (1998, член координаційної ради);
  - = Концепція і програма соціально–економічного розвитку Придунайського регіону (1998-1999, керівник робочої групи);
  - = Концепція і програма соціально-економічного розвитку Українського Придунав'я (1998-2000, член координаційної ради програми);
  - = Науково-дослідна робота (д/б т. №774) „Принципи та механізми управління природокористуванням та раціональної організації території у приморських смугах України” (1998-2000, науковий керівник);
  - = Регіональна програма екологічної безпеки Одеської області (за завданням Кабінету Міністрів України) (1999-2000, науковий керівник);
  - = Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Одеська область (2000-2001, науковий керівник);
  - = Програма сталого розвитку Одеси “Одеса-2005” (2000-2001, член координаційної ради програми);
  - = Концепція соціально-економічного розвитку м.Одеси до 2012 р.(2000-2001, член координаційної ради програми);
  - = Міжнародна програма ТАСІС з екологічного оздоровлення Придунайських озер (2000-2002, керівник блоку “Сталий соціально–економічний розвиток регіону”, головний редактор заключного наукового звіту);
  - = Концепція і програма соціально – економічного розвитку “Одеса – 2012” (2001-2002, член координаційної ради);
  - = Науково-дослідна робота (д/б т. № 303) „Розробка концепції і програми сталого соціально-економічного розвитку регіону Українського Причорномор'я у контексті міжнародних програм екологічного захисту Чорного моря” (2001–2003, науковий керівник)
  - = Програма формування регіональної екологічної мережі Одеської області у контексті створення національної екологічної мережі України та Всеєвропейської екомережі (2002-2004; науковий керівник);
  - = Планувальна схема приміської зони м. Одеси (“Діпромісто”, 2003-2005).

= План розвитку країни: реформа адміністративно-територіального устрою. – Одеса, Фонд „Віче України, 2005 (робоча група у складі Т.М.Безверхнюк, П.І.Надолішнього, С.Є.Саханенка, М.Г.Свіріна, О.Г.Топчієва).

Прийняті скорочення

АН ССРСР – Академія наук ССРСР

БСЭ – Большая советская энциклопедия

ВГО – Всесоюзное географическое общество

ГЕУ – Географічна енциклопедія України

ГО ССРСР – Географическое общество ССРСР

ЗНК – За наукові кадри

ЛГУ – Ленинградский государственный университет

ЛНУ – Львівський національний університет

МГУ – Московский государственный университет

НАНУ – Національна Академія наук України

ОГУ – Одесский государственный университет им. И.И.Мечникова

ОДУ – Одеський державний університет ім. І.І.Мечникова

ОНУ – Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова

РАН – Российская Академія наук

УАДУ – Українська академія державного управління

УГЖ – Український географічний журнал

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Серія: Біобібліографія вчених університету
Випуск: Геологи. Географи

Наукове видання

ОЛЕКСАНДР ГРИГОРОВИЧ ТОПЧІЄВ

Біобібліографічний покажчик

Українською мовою

Упорядники: Світлана Олександрівна Мерзлякова
Віра Володимирівна Самодурова

Вступні статті: Олександр Григорович Топчієв
Іван Іванович Кондратюк
Олександр Іванович Полоса

